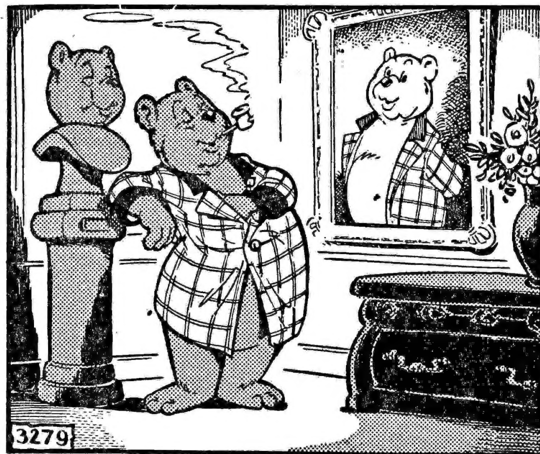
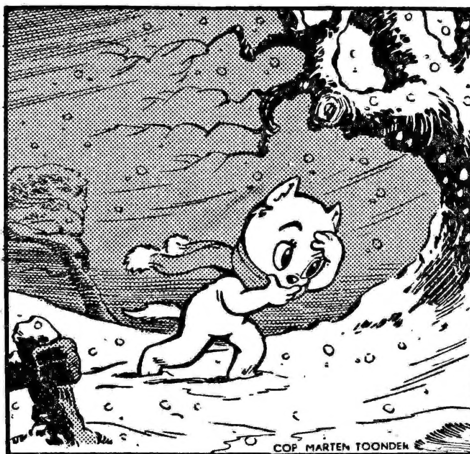
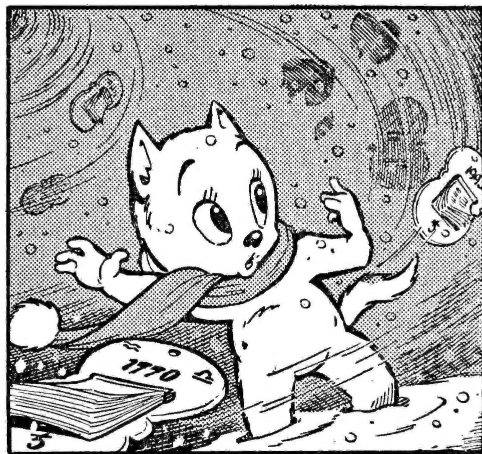
HEER BOMMEL GAAT HET OVERDOEN

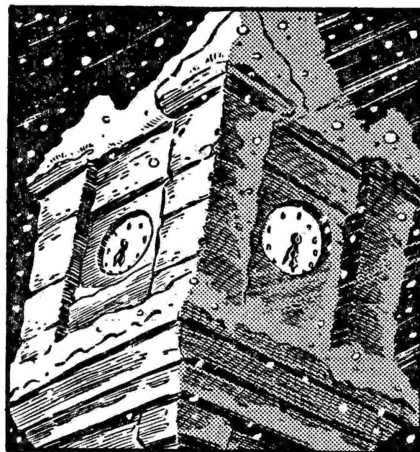

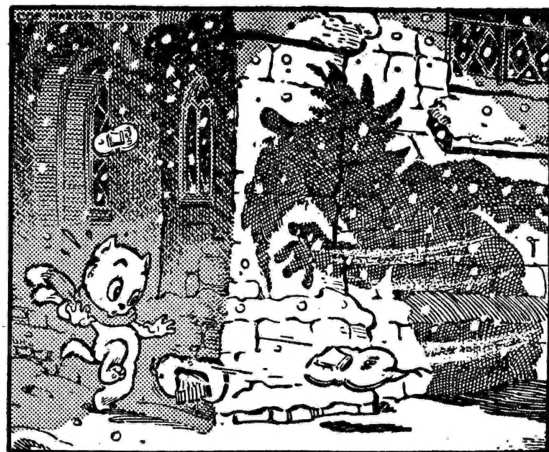

3279. Na het avontuur met Zwelg, de Zwelbast, was er iets veranderd in heer Bommel. Hij had zijn kostbaarheden samen met de belastinggelden en de overige buit op laten graven en aan de rechtmatige eigenaars teruggegeven. Doch wanneer hij nu langs zijn kunstzinnige borstbeelden liep, kon hij ze met een nieuw licht in de ogen bekijken. „Toch wel een kop", kon men hem horen mompelen. „Het is toch wel mooi om een Bommel te zijn – vooral wanneer men ontdekt heeft, dat men het zèlf kan". Natuurlijk was er wel iemand, die het moeilijk had gekregen door deze veranderde levenshouding – en die iemand was Tom Poes. „Het is natuurlijk wel prettig, dat heer Ollie zich zo opgewekt voelt," mompelde hij zorgelijk, toen hij zich op een dag door een sneeuwjacht repte. „Maar het is er voor mij niet gemakkelijker op geworden. Hij wil nu alles zèlf doen – en hij wil zijn leven veranderen. Wat moet daarvan worden?". Ach ja, voor een toegewijd vriend van heer Ollie was er reden voor ongerustheid. En dat die reden gegrond was bleek wel toen Tom Poes om half zeven plotseling gegrepen werd door een gierende windvlaag, die... Maar halt. Laat mij proberen om op ordelijke wijze verslag te doen van heer Ollie's verdere levenswandel. Het volgende ware verhaal heet: „heer Bommel gaat het overdoen" en het begint morgen.

HEER BOMMEL GAAT HET OVERDOEN

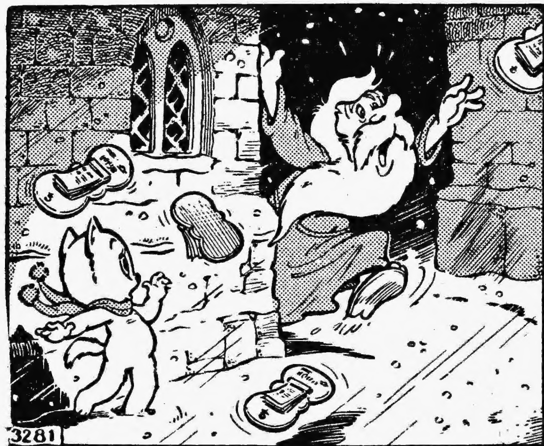

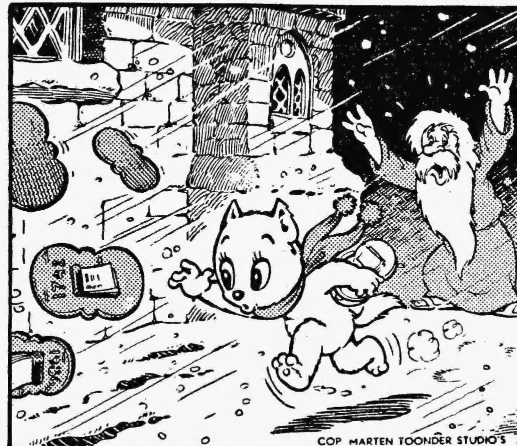

3280. Het jaar liep ten einde en de dagen waren kort en somber. Toen Tom Poes op een middag was boodschappen in Rommeldam had gedaan en uit de winkel van kruidenier Grootgrut naar buiten stapte, waren de lantaarns al aan. Ze wierpen een bleek en onrustig licht op de sneeuwvlokken die door een koude wind in zijn gezicht geblazen werd. „Bah" mompelde Tom Poes. „Natte sneeuw. Wat een narigheid". Want hij houdt niet van dat soort weer en het denkbeeld om nu naar zijn koud, verlaten huisje te gaan trok hem helemaal niet aan. Daarom besloot hij om de weg naar Bommelstein te nemen. „Misschien heeft Joost het eten klaar", dacht hij. „En in ieder geval brandt daar de haard. Heer Ollie houdt van gezelligheid". Zo gedacht, zo gedaan. Bij de oude toren sloeg hij rechtsaf om de weg over de heide te nemen. Op dat moment sloeg de torenklok met een vreemde, dorre slag half zeven. Het geluid verwoei meteen in een rukwind, die plotseling om het bouwwerk gierde. Tom Poes had moeite om op de been te blijven. Hijgend worstelde hij zich de hoek om, zodat het verlaten pad donker voor hem lag. En uit die duisternis woeien hem enkele grote, papieren dingen tegemoet. „Kalenders" dacht Tom Poes verrast. „iemand laat zijn kalenders waaien". Nu werd ook de schaduw van een rennende gedaante op de muur zichtbaar en een ijle, krassende stem riep: „Verwaaide jaren. Verwaaide jaren".

HEER BOMMEL GAAT HET OVERDOEN

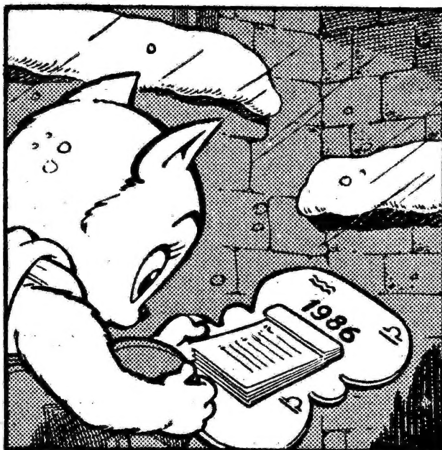

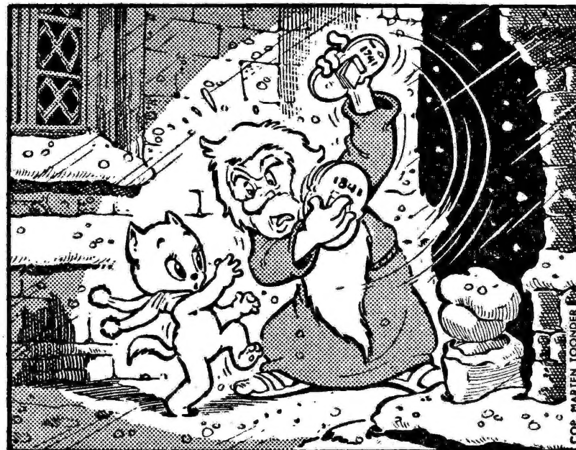

3281. Tom Poes bleef beduusd door de plotselinge windstoot staan en staarde naar de voortwaaiende kalenders die om hem heen dwarrelden. Ze werden gevolgd door een grijsaard met lange, wapperende haren, die wanhopig naar het fladderende drukwerk greep. Zijn ijle stem leek op de droefgeestige kreet van een zeemeeuw in de storm. „Wee Wee" riep hij uit. „Verwaaide jaren. Verwaaide jaren". Dat bracht Tom Poes in aktie. Want hij is een behulpzaam ventje en het was hem duidelijk dat de oude door de rukwind ernstig ontriefd was. Met grote snelheid draafde hij achter de kalenders aan – en nu eens rechts en dan weer links springend slaagde hij er in om er een paar te grijpen. Gemakkelijk was het echter niet. De wind blies ze gierend voor zich uit, terwijl de duisternis en de sneeuw hem het zicht belemmerden. Bovendien waren de dingen vreemd zwaar, alsof ze niet van papier, maar van steen gemaakt waren. Hij was dan ook helemaal buiten adem toen hij klaar was. De wind was even onverwacht weer gaan liggen als hij was opgestoken en het kerkpleintje lag verlaten in de neerdwarrelende sneeuw. Maar in de duistere hoek bij de toren, waar hij de grijsaard had achtergelaten, klonk een dunne, krijsende stem: „Breng ze hier. Breng ze hier. Wee degene die de jaren verdoezelt".

HEER BOMMEL GAAT HET OVERDOEN

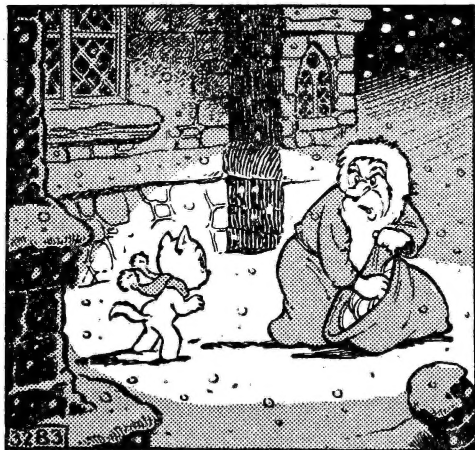

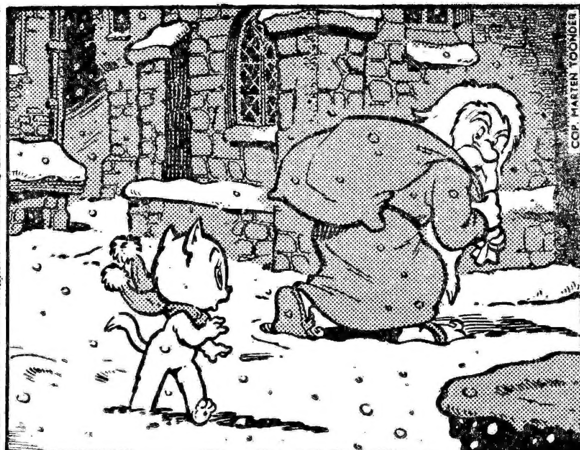

3282. Het onvriendelijke gekrijs van de grijsaard bracht Tom Poes echter niet uit zijn humeur. „Men moet zo'n oude man niet te hard vallen", dacht hij. „Het valt niet mee om in dit weer bij de weg te zijn en met kalenders te leuren op zijn leeftijd". Opgewekt liep hij daarom terug naar de hoek bij de toren waar hij de bejaarde vreemdeling had achtergelaten – en al voortgaande wierp hij een blik op de drukwerken die hij zo vlijtig verzameld had. Toen viel het hem op ,dat ze een vreemde vorm hadden – en toen hij ze bevreemd doorbladerde zag hij iets, dat hem van verbazing deed stilstaan: de vreemde jaartallen, die ze droegen. Die waren niet van het komende jaar, zoals men dat toch van nette kalenders mag verwachten. Nee, de bovenste was er een voor 1782, dan volgde er een voor 1996 en daarop kwam er een voor 1841. „Dat is een rare verzameling" mompelde Tom Poes. „Wat zou dat betekenen?" Doch nu werden de dingen hem uit de handen gerukt door de grijsaard, die haastig naderbij gekomen. „Geef hier" riep de oude driftig. „Wee degene, die zich verdiept in andere dagen dan deze. Geef hier". „Nou zeg", zei Tom Poes verontwaardigd. „Dat noem ik niet beleefd. Ik heb me naar gerend om deze dingen weer bij elkaar te zoeken en ik krijg er niet eens een dankje voor". „Dank" riep de grijsaard met een fluitend lachje. „Dank is het loon der dwazen. De dank verdwijnt als een minuut in de eeuwigheid; maar wat blijft is de last der jaren. Zeg eens, je hebt toch geen jaar verdoezeld?"

HEER BOMMEL GAAT HET OVERDOEN

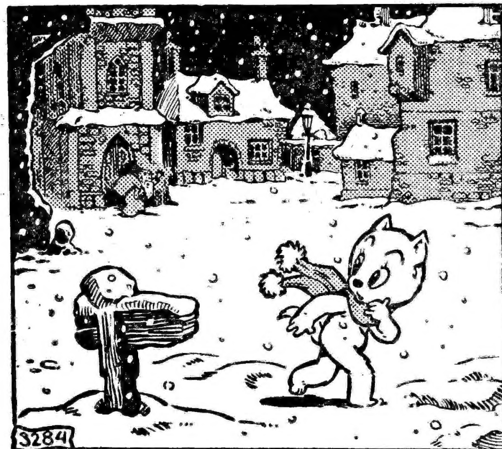

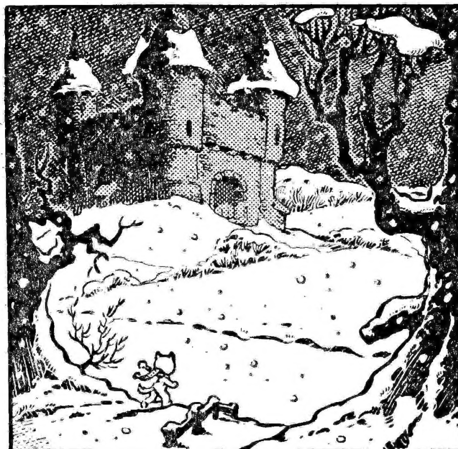

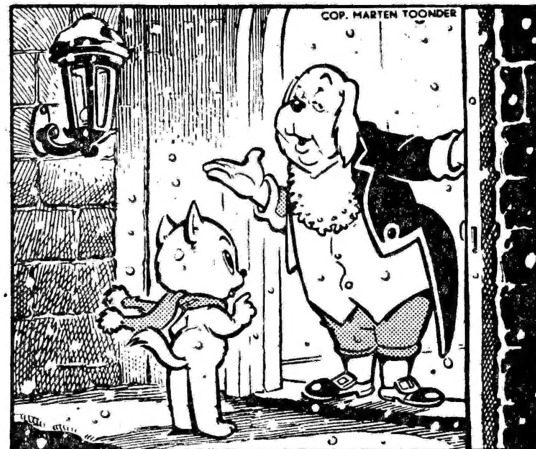
3283. „Een jaar verdoezeld?" vroeg Tom Poes. „Bedoel je, dat ik een kalender heb achtergehouden?" „Ja", riep de grijsaard bits. „Je hebt een jaar verdoezeld. Geef hier". Zo krijsende propte hij de kalenders haastig in een zwarte zak en staarde Tom Poes wantrouwig aan. „Ik heb niets achtergehouden" zei Tom Poes boos. „Trouwens, waar zou ik zo'n groot ding moeten laten? En wat zou ik met die oude rommel moeten doen?" „Dat zeg je" snauwde de bejaarde vreemdeling. „Dat zeggen jullie altijd. Maar als het er op aankomt doen jullie niets liever. Peuteren in verwaaide jaren. Ik ken jullie". Tom Poes haalde zijn schouders op en keerde zich om. Hij had genoeg van de ondankbare oude en hij verlangde naar de warme haard van Bommelstein. De grijsaard keek hem met stekende oogjes na. Mompelend wierp hij de zak over de schouder en richtte zich op om zijn weg te vervolgen. Maar toen schudde hij het hoofd. „Toch is het gewicht van de jaren veranderd", prevelde hij. „De last is minder zwaar... er moet een jaar weg zijn.

Wee degene, die een jaar verdoezelt". Zijn stem was steeds luider geworden en toen Tom Poes langs de toren kwam en opnieuw de hoek omging hoorde hij hem krijsen in het gegier van de wind die over de heide blies. „Wee degene, die een jaar verdoezelt".

HEER BOMMEL GAAT HET OVERDOEN

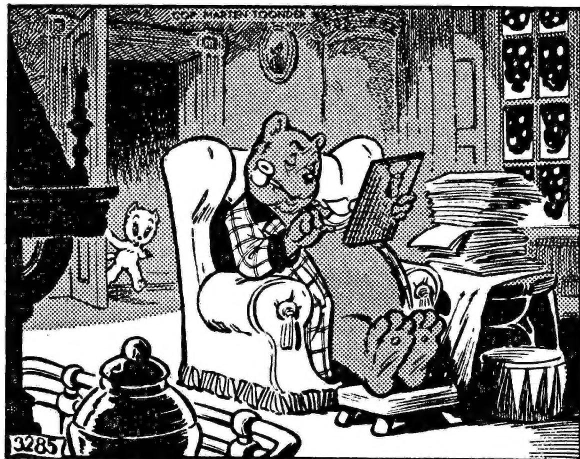

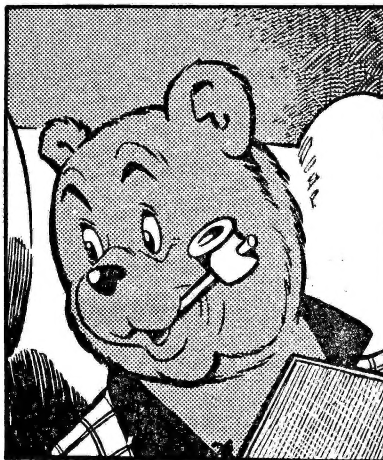

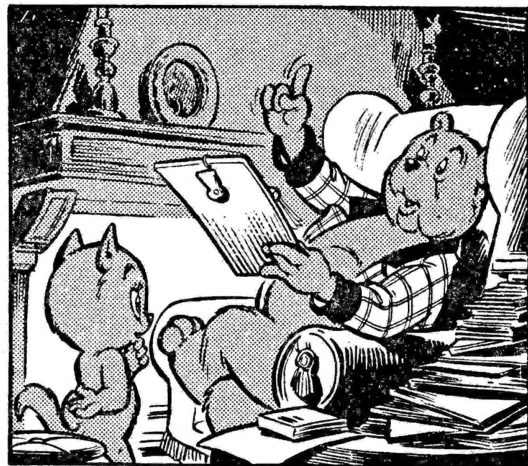

3284. Tom Poes liet de toren achter zich en liep de open weg over de heide op. Natte sneeuw dwarrelde hem om de oren en boven het gegier van de wind hoorde hij nog enige tijd de naargeestige stem van de grijsaard roepen: „Wee degene, die een jaar verdoezelt!" Maar de oude liep hem niet na – en daar was Tom Poes blij om; hij had genoeg van die onaangename figuur. Koud had hij het trouwens ook, zodat hij blij was toen hij na een poosje slot Bommelstein temidden van de sneeuwjacht zag liggen. „Daar zal het beter zijn", prevelde hij. „Ach, het is ook mijn eigen schuld. Om deze tijd van het jaar moet men zich niet afgeven met ouden van dagen, die met kalenders lopen. Men kan beter bij het haardvuur zitten; buiten is het niets gedaan." Hij huiverde en versnelde zijn pas, zodat hij al spoedig voor de poort stond. „Ah, de jonge heer!", sprak de bediende Joost, die op zijn schellen open deed. „Het doet met genoegen u te zien, als ik zo vrij mag zijn. Alles wel, naar ik hoop?" „Alleen een beetje koud", zei Tom Poes. „Het is guur weer en ik heb nogal achter kalenders aangedraafd." „Zeer ontspannend, neem ik aan", hernam de knecht. „Heer Olivier is binnen. Hij is ook doende met kalenders, maar hij draaft niet. Hij zit, als ik me zo mag uitdrukken. Ach ja, het kalenderwezen zit in het jaargetijde." „Heer Bommel met kalenders?", vroeg Tom Poes ongerust. „Dat is wel heel toevallig!"

HEER BOMMEL GAAT HET OVERDOEN

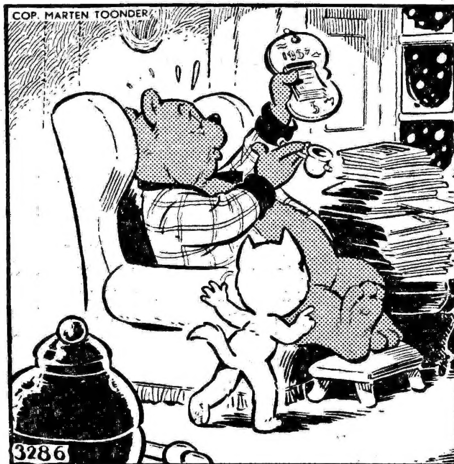

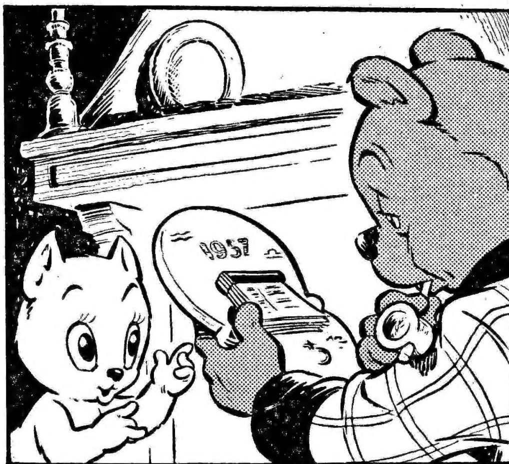

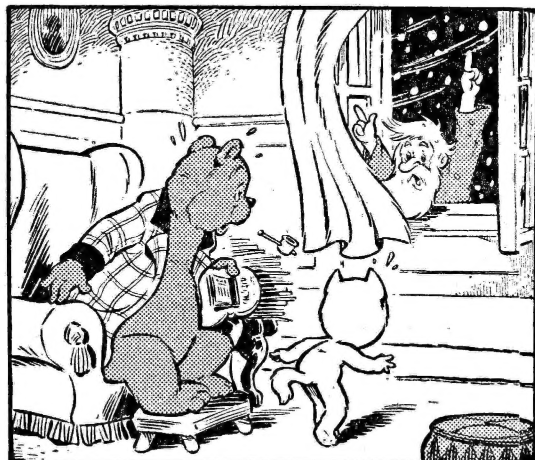

3285. Toen Tom Poes de warme kamer binnen kwam zag hij heer Ollie dubbend voor het haardvuur zitten. Een grote stapel kalenders van allerlei formaat lag om hem heen verspreid. „Dag, jonge vriend", zei hij omkijkend. „Kom je me eens bezoeken? Dat is aardig. Om deze tijd van het jaar heeft men behoefte aan een goed gesprek, wat jij?" „Ja, dat is zo", zei Tom Poes, „ik..." „Het oude jaar is al weer bijna ten einde", hernam heer Ollie diep; „het wordt al begraven onder de nieuwe kalenders." „Ik heb juist iets vreemds meegemaakt met kalenders", zei Tom Poes. „Ik..." „Men stuurt ons nieuwe kalenders", vervolgde heer Bommel met lichte nadruk. „Maar als wij die aan de muur hangen, is het oude jaar daarmee dan afgedaan?" „Ik denk het wel", antwoordde Tom Poes. „Maar moet u horen, ik kwam daarnet een grijsaard tegen, die..." „Neen, jonge vriend, daarmee is het niet afgedaan", voer heer Ollie voort. „Het blijft voortleven in onze herinnering en in onze ervaring. Luister nu even naar een ouder en wijzer iemand en sta niet zo te draaien." Hij schoof een reclamekalender van de firma Grootgrut, waarop een felgele spirts stond afgebeeld, opzij en vervolgde: „Er is zoëven iets gebeurd, dat mij aan het denken heeft gebracht. Er woei iets tegen mijn raam en toen ik naar buiten keek, vond ik deze kalender..."

HEER BOMMEL GAAT HET OVERDOEN

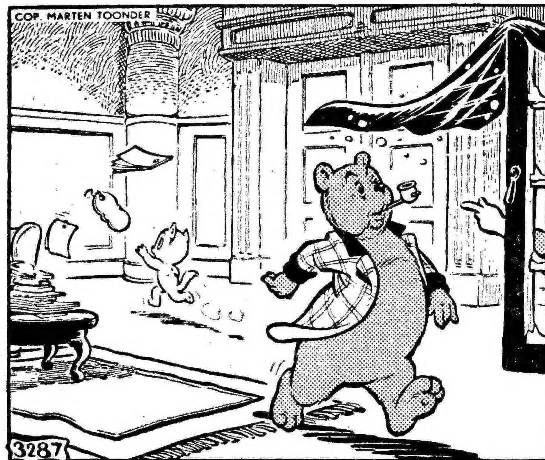

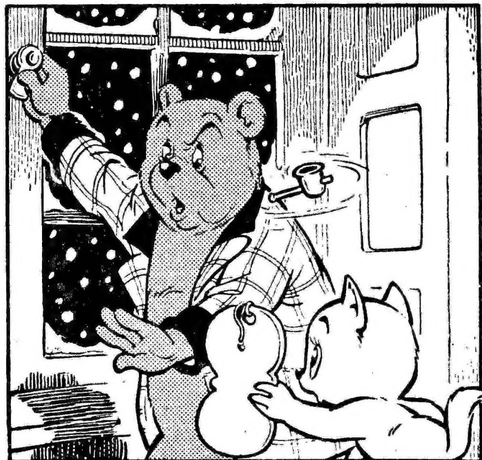

3286. Heer Bommel rommelde wat tussen zijn drukwerk en stak tenslotte een kalender van vreemd model omhoog. „Dit vond ik. Buiten bij het raam", sprak hij met nadruk. „En het bracht mij tot nadenken." Tom Poes boog zich verrast voorover. „Dat is precies zo'n kalender als die grijsaard...", begon hij. Maar heer Bommel legde hem met een kort gebaar het zwijgen op. „Het is een vreemd gevormde kalender", vervolgde hij. „Maar dat is niet alles. Wat mij vooral trof was het jaartal: niet het nieuwe, maar het afgelopen jaar staat er op. Een ongebruikte kalender van dit jaar... dat deed mij denken aan de vele kansen, die wij ongebruikt voorbij hebben laten gaan. Luister je, of gaat dit je te diep?" „Nee... eh... ja", zei Tom Poes. „Ik wou zeggen, dat dit de kalender is van..." „Van het afgelopen jaar, zoals ik reeds zei", hernam heer Ollie. „Ongebruikt... als een symbool van ons eigen leven, jonge vriend! Als ik het nog eens mocht overdoen, met de ervaring, die ik nu heb, dan zou ik er iets beters van kunnen maken. Ja, als ik dit jaar nog eens terug zou kunnen krijgen..."

Op dat moment gierde een stormvlaag loeiend om het huis, het raam vloog open en daar, tussen de wapperende gordijnen, was het gelaat van de vreemde grijsaard zichtbaar. Zijn lange witte haren fladderden in de wind en zijn ogen brandden met een koortsige gloed. „Wee degene, die een jaar verdoezelt!", gilde hij met zijn ijle stem. „Geef terug het jaar!"

HEER BOMMEL GAAT HET OVERDOEN

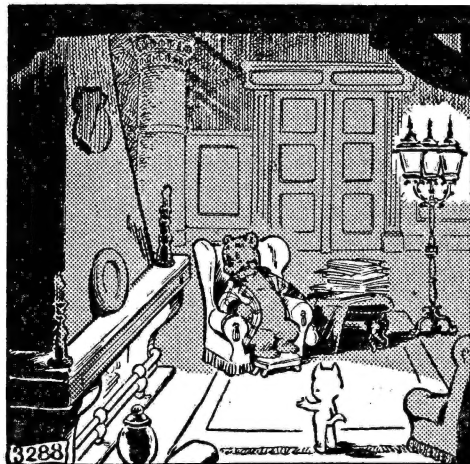

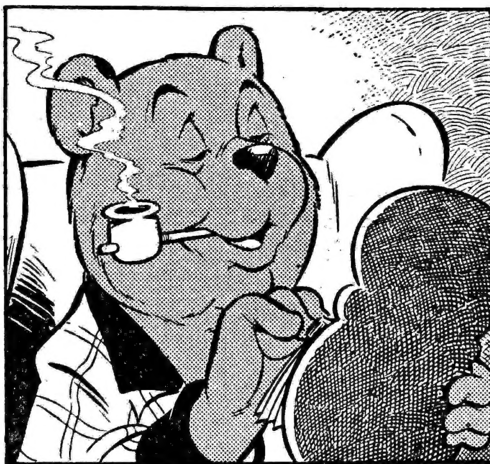

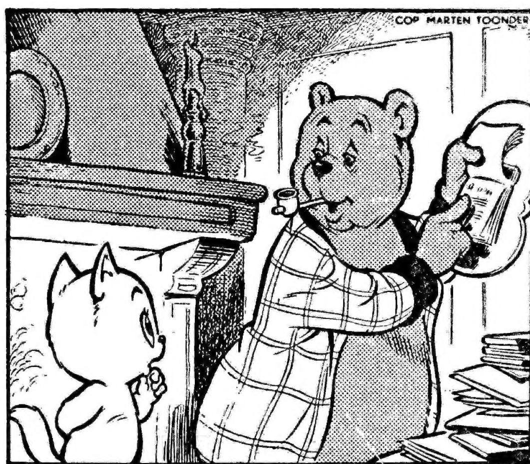

3287. Heer Bommel zat een ogenblik onthutst naar de grijsaard te kijken, doch toen stond hij met grote waardigheid op en begaf zich naar het venster. „Als heer en als Bommel ben ik niet gewend om door mijn eigen raam toegeschreeuwd te worden!", sprak hij – en hij wilde het venster sluiten. Doch een hevige windstoot blies hem terug in het vertrek. „Geef het jaar terug! Geef het jaar terug!", gilde de ijle stem van de grijsaard boven het geloei van de wind uit. „Hij bedoelt die oude kalender!", riep Tom Poes. Hij raapte het voorwerp op tussen de andere papieren, die door de storm in een hoek van de kamer waren gewaaid. Maar toen hij er haastig mee naar voren liep hield heer Bommel hem tegen. „Niets daarvan, jonge vriend!", zei hij, vastberaden het raam sluitend. „Ongevraagde drukwerken worden niet teruggegeven. En dat onbeschaafde gedrag van allerlei zwerversvolk rond het huis moet maar eens uit zijn. Wat denkt die oude wel? Het is waar dat zijn kalender me aan het denken heeft gezet; maar al die drukte om zo'n verlopen ding..." Een luide tik op de ruit onderbrak hem. Daar stond de grijsaard nog steeds met vurige ogen naar binnen te kijken en zijn krijsende stem klonk boven de wind uit toen hij riep: „De jaren verlopen niet! Een jaar is een punt in de spiraal van de tijd. Wee degene, die een jaar verdoezelt; hij kan het overdoen! Wee! Wee!"

HEER BOMMEL GAAT HET OVERDOEN

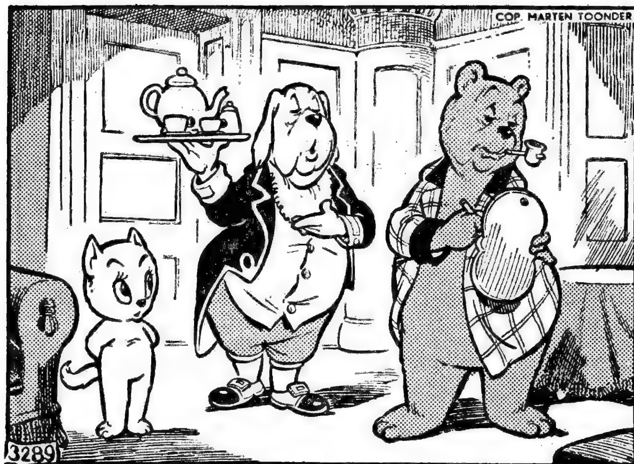

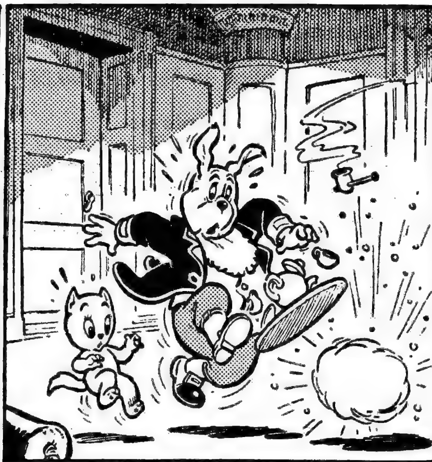

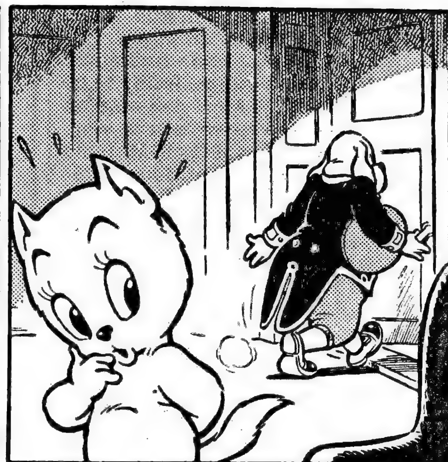
3288. Heer Bommel keek wat onzeker van de kalender die hij in zijn handen hield naar het raam. Doch de grijsaard was verdwenen. Zijn stem loste op in het gehuil van de wind en stierf langzaam weg. „Hoorde je dat, Tom Poes?", vroeg heer Ollie. „Als je een jaar verdoezelt kan je het overdoen, zei de oude. Wat zou hij daarmee bedoelen?" „Ik denk, dat hij die kalender bedoelt", zei Tom Poes. „Dat ding noemt hij een jaar." „Nu, het is een oud jaar", hernam heer Bommel. „Het vorige jaar, om precies te zijn. Heb ik dat verdoezeld, jonge vriend?" „U had het terug moeten geven", zei Tom Poes ernstig. Heer Ollie ging schouderophalend zitten. Doch nu sloeg een windstoot in het haardvuur, zodat de as hoog opdwarrelde – en met de wind klaagde de stem van de grijsaard in de schoorsteen. „Wee!", huilde de stem. „Geef terug dat jaar! Als men het jaar vasthoudt, wil men het overdoen! Wee! Onheil voor degene die het overdoet!" „Overdoen", mompelde heer Bommel peinzend.

„Ja, ja. Nu, is dat zo erg? Het is nooit te laat om zijn fouten te herstellen, wat jij? Wat een onzin van zo'n bejaard iemand om op het dak „Wee" te gaan roepen." „Toch lijkt het me beter het ding terug te geven", zei Tom Poes. „Als het waar is van dat overdoen..." „Dan zou dat erg leuk zijn", vulde heer Ollie aan. „Hier heb ik bijvoorbeeld maandag elf maart. Die dag zal ik niet licht vergeten. Dat was de verjaardag van de burgemeester. Om acht uur kwamen we uit de Kleine Club en toen botste ik per ongeluk tegen Bul Super op. Die zei toen heel grove dingen tegen mij en ik herinner me, dat de markies daar hartelijk om lachte. Een poosje later schoot me het juiste, kernachtige antwoord te binnen, maar toen was het te laat. Ach ja, zo gaan die dingen. Maar als ik dat moment nog eens kon overdoen..."

HEER BOMMEL GAAT HET OVERDOEN

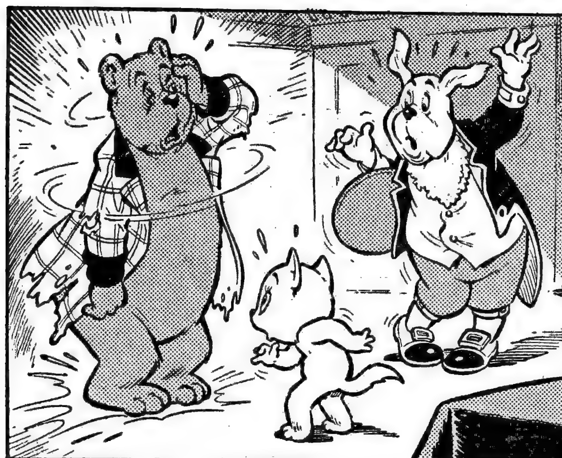

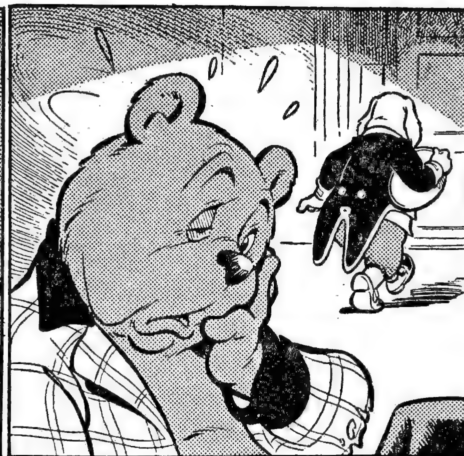

3289. „Als ik dat moment nog eens kon overdoen", zei heer Ollie mijmerend. „Nu zou ik wel weten, hoe ik Super op zijn plaats kon zetten! Ik zou hem in korte, kernachtige woorden de waarheid vertellen, dat verzeker ik je!" „Excuseer, heer Olivier", zei Joost, die met de koffie binnen trad. „Een bakje troost zal wel smaken met dit weer, als ik me zo mag uitdrukken." „Wacht even", mompelde heer Ollie. „Ik vraag me af, hoe dit ding werkt. Hoe kan zo'n kalender het laten overdoen, als je begrijpt, wat ik bedoel? Maandag elf maart – en het was toen even laat als nu . . ." Zo sprekende had hij een potloodje genomen en prikte er peinzend mee op het kalenderblad. Op hetzelfde moment was hij verdwenen alsof hij in de lucht was opgelost. De wind loeide klaaglijk in de schoorsteen, doch was toen plotseling stil. Joost staarde met uitpuilende ogen naar de plek waar zijn meester gestaan had en wankelde achteruit, terwijl het blad zijn krachteloze vingers ontviel. „Daar heb je het nu al!", zei Tom Poes. „Ik was al bang dat er zoiets gebeuren zou! Wat moeten we nu doen?" „Ik . . . ik weet het niet", zei Joost bleek. „Het is heel betreurenswaardig, als u mij toestaat. Dit gebeuren gaat mij boven het verstand. De kopjes zijn nog heel, maar die koffievlek is lelijk. Ik weet niet wat wij voor heer Olivier moeten doen, jonge heer; maar ik zal beginnen met een doekje te halen." „Heer Bommel gaat het overdoen", mompelde Tom Poes. „Dat kan nooit goed aflopen."

HEER BOMMEL GAAT HET OVERDOEN

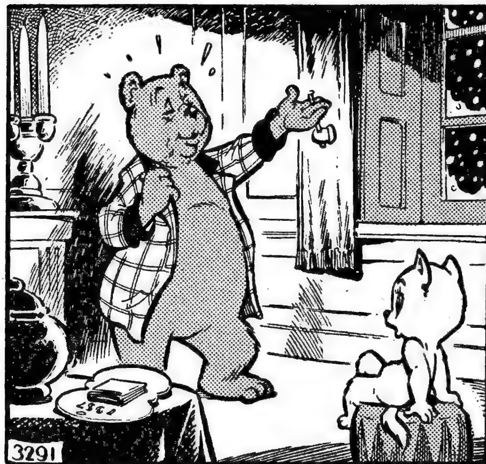

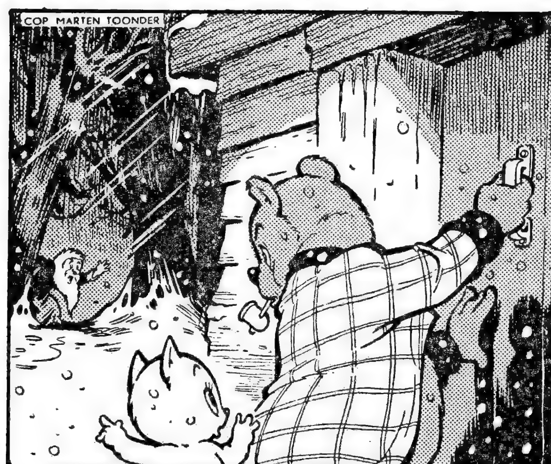

3290. Joost had zorgzaam de koffievlek uit het tapijt geveegd en zijn dienblad opgeraapt. „Dat is ook al weer gebeurd", sprak hij vormelijk. „Denkt u, dat heer Olivier lang weg blijft, jonge heer? Kan ik verse koffie inschenken of zal ik even wachten? Waar is hij naar toe, als ik zo vrij mag zijn?" „Heer Ollie is het gaan overdoen", legde Tom Poes uit. „Super heeft hem op maandag elf maart om deze tijd uitgescholden en heer Bommel wist toen zo gauw geen antwoord. Maar dat weet hij nu wel en daarom is hij teruggegaan naar dat ogenblik. Hm, het zal wel niet zo lang duren, denk ik." Op dat moment huilde er een rukwind om het huis en... plop! daar stond heer Ollie weer. Zijn jas was gescheurd en zijn gelaat werd ontsierd door een blauw oog. „Heer Olivier!", riep Joost geschokt uit. „W-wat is er gebeurd, met uw welnemen?" „Bent u werkelijk terug gegaan naar elf maart?", vroeg Tom Poes. „Hebt u Super gezien?" „Ja", zei heer Bommel dof. „En hebt u hem de waarheid verteld?", drong Tom Poes aan. Heer Ollie knikte. „Ik heb hem ferm op zijn plaats gezet", zei hij – maar zijn stem klonk mat. „Nu, daar keek hij van op. Maar Super is geen heer. Toen hij het laatste woord niet had en toen de markies hem uitlachte..." „Toen gebruikte hij doorslaande argumenten, als ik me zo mag uitdrukken", vulde de trouwe bediende begrijpend aan. „Heel betreurenswaardig! Ik zal verse koffie halen, als u mij toestaat." Hij slofte de deur uit en Tom Poes schudde het hoofd. „Overdoen heeft geen zin", zei hij. „Gedane zaken nemen geen keer. En... hé, kijk! De bladzijde van elf maart op de kalender is helemaal zwart geworden!"

HEER BOMMEL GAAT HET OVERDOEN

3291. Heer Bommel herstelde zich, bette zijn oog, trok een andere jas aan en toen Joost verse koffie gebracht had, was hij weer de oude. „Ik had wijzer moeten wezen", sprak hij. „Als heer zijnde moet men geen kwaad met kwaad vergelden. Dat geeft een dubbele kwade herinnering. En eigenlijk is die hele Super me te min, als je begrijpt wat ik bedoel." „Ik ben blij, dat u er mee ophoudt", zei Tom Poes. „Geeft u nu die kalender terug?" „Hoe kom je daarbij?", vroeg heer Ollie verbaasd. „Natuurlijk niet! Ik ga het alleen maar anders aanleggen. Ik ga trachten om een fout ongedaan te maken. Een fout, die me al lang dwars gezeten heeft; je weet wel, die aanrijding bij de Dalverse Bocht. Wanneer was dat ook al weer?" „Ik weet het niet meer", zei Tom Poes. „En het zou beter voor u zijn als u het ook niet wist." „Het heeft in de krant gestaan", hernam heer Bommel peinzend. „En de oude kranten liggen in de schuur. Volg me, jonge vriend, we gaan de juiste datum zoeken." Tom Poes volgde met tegenzin naar de achterdeur en liep de tuin in. De wind blies hem guur in het gezicht en de sneeuw dwarrelde in de lichtvlek van de lamp. Doch heer Ollie liet zich niet afschrikken. Hij opende de deur van het gebouwtje, dat hij als garage en opslagplaats gebruikte en wilde binnentreden. Doch nu kwam er plotseling een gedaante van achter een boom tevoorschijn, die met een ijle stem in de storm riep: „Wee! Wie een jaar dubbel doet, moet de dubbele last dragen! Geef het jaar terug! Geef het terug!" „Onzin", zei heer Bommel koel. „Wat men ongedaan maakt is weg. Hoe kan het dan dubbel zijn?"

HEER BOMMEL GAAT HET OVERDOEN

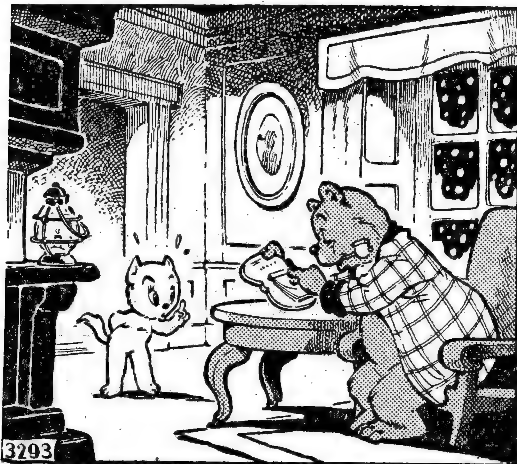

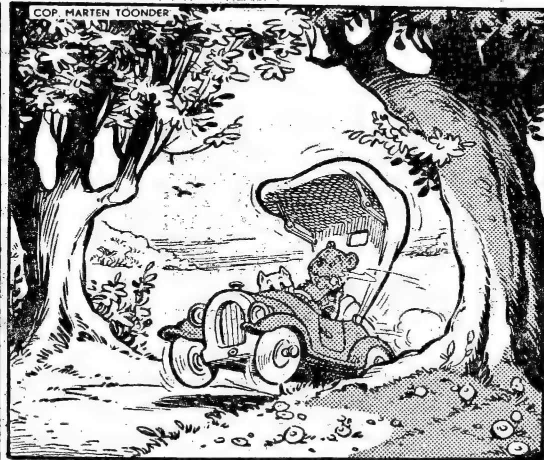

3292. Heer Bommel sloot de schuurdeur achter zich, zodat de klagende stem van de grijsaard buiten gesloten werd. Toen liep hij naar een hoek waar hij zijn oude kranten bewaarde en begon te zoeken. Tom Poes hielp hem met grote tegenzin, maar toevallig was hij degene, die het gezochte artikel vond. „Bedoelt u dit?", vroeg hij. „Ernstig ongeluk door te grote snelheid?" Heer Ollie wierp een blik op de foto, die het artikel sierde, en knikte kort. „Lees het eens voor", verzocht hij – en Tom Poes gehoorzaamde: „Doordat de auto van de heer O. B. B., hier ter stede, met te grote snelheid de Dalverse Bocht omkwam, kon de bestuurder het aldaar geplaatste fruitstalletje niet meer ontwijken. Er vond een hevige aanrijding plaats, die de nering van de fruitkoopman K. geheel te gronde richtte. De auto werd beschadigd, doch de heer O. B. B. kwam met de schrik vrij." „Ach ja", zei heer Ollie zuchtend. „Ik kwam met de schrik vrij. Maar ik heb er altijd spijt van gehad – en ik heb altijd gewenst, dat ik het ongedaan kon maken, als je begrijpt wat ik bedoel. En kijk, dat is nu het mooie; dat kan ik nu!" Hij stak de krant onder de arm en liep de schuur uit om weer naar de kamer te gaan waar de vreemde kalender wachtte. Een tevreden glimlach sierde zijn trekken en die verdween zelfs niet toen de grijsaard hem vanachter zijn boom nariep: „Men kan niets ongedaan maken! Alles wat men overdoet, weegt dubbel! Wee! Wee!" Tom Poes echter, huiverde toen hij de klagelijke roep hoorde..

HEER BOMMEL GAAT HET OVERDOEN

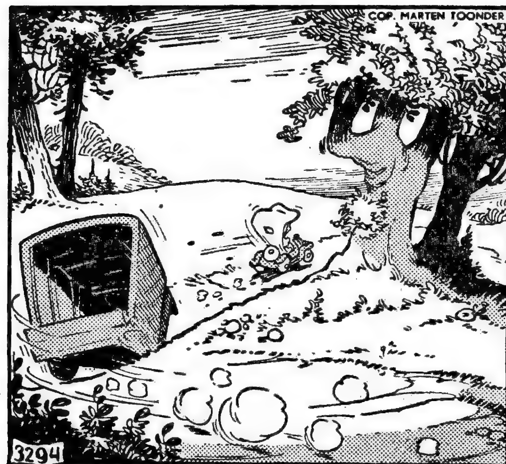

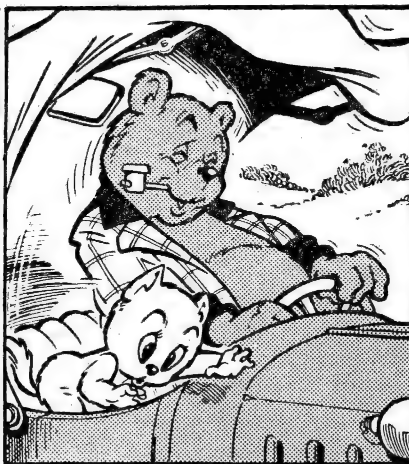

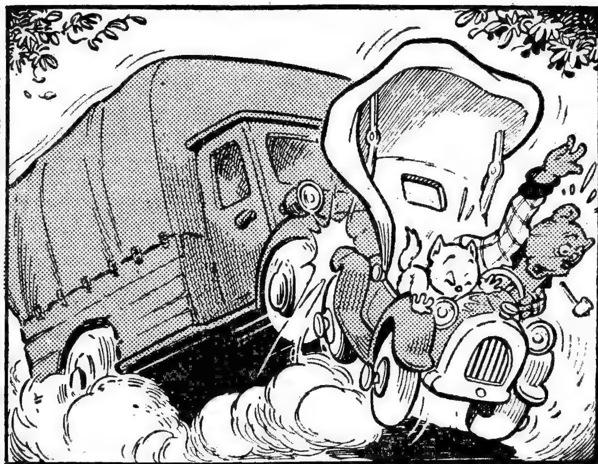

3293. „Eens kijken", zei heer Ollie, toen ze weer in de kamer waren. „Die aanrijding gebeurde op de tweede juli, 's avonds om negen uur. Nu, dat is het bijna. We moeten dus voortmaken." Hij greep een potlood en sloeg de kalender open. „Pas toch op, heer Ollie!", zei Tom Poes ernstig. „Denk toch aan de woorden van die grijsaard! Men kan niets ongedaan maken; alles weegt dubbel!" „Nu moet je eens goed luisteren, jonge vriend!", zei heer Bommel streng. „Het is nooit te laat om een gemaakte fout te herstellen, zei mijn goede vader altijd – en daar houd ik mij aan. En jij zou er goed aan doen om de woorden van een ouder en wijzer iemand ter harte te nemen. Je eigenwijsheid is soms meer, dan ik verdragen kan. En nu: geen woord meer! Daar gaan we!" Hij prikte op het kalenderblad en op hetzelfde moment veranderde de omgeving. Tom Poes merkte, dat hij naast heer Bommel in de Oude Schicht zat, net zoals op die avond van de tweede juli, nu bijna een half jaar geleden. Het was zomer en de ondergaande zon wierp een vriendelijk schijnsel over de landweg. En hoewel hij bezorgd was over wat er komen ging, vond hij het toch wel een prettige gewaarwording na de duisternis en de sneeuw. Heer Bommel dacht er ook zo over; dat was aan zijn tevreden glimlach te zien. „Het is toch mooi, wat een Bommel allemaal kan", prevelde hij. „Maar pas op; daar komt de Dalverse Bocht..."

HEER BOMMEL GAAT HET OVERDOEN

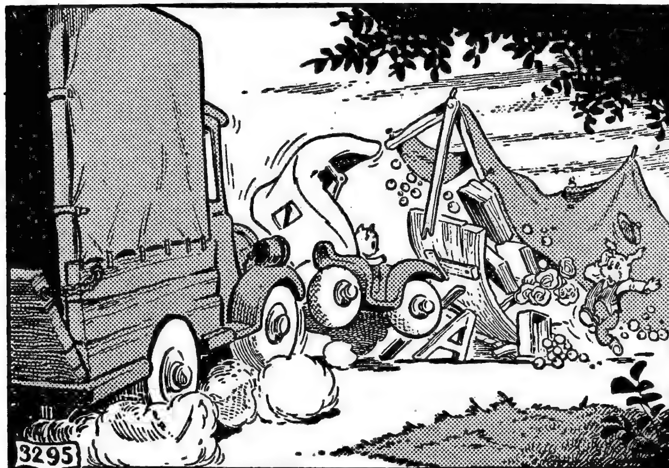

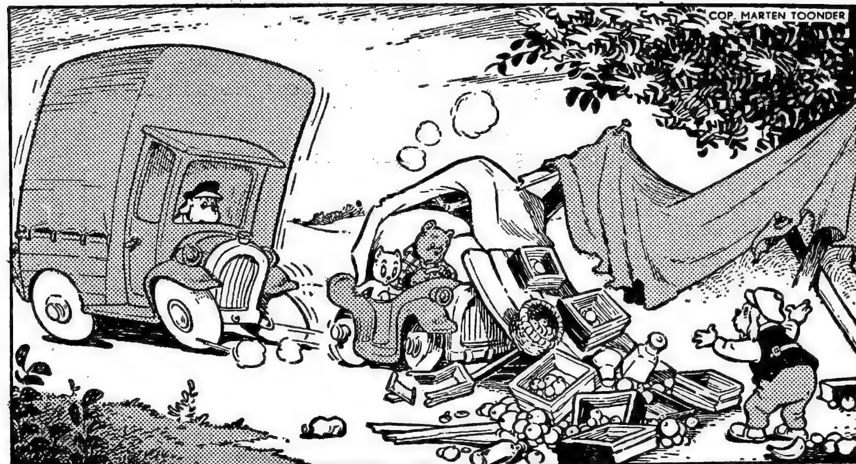

3294. De Oude Schicht snorde met een flink gangetje over de weg. Het landschap was hier heuvelachtig, zodat de snelheid steeds groter werd zonder dat heer Ollie op het gaspedaal hoefde te trappen. „Je ziet hoe het gaat", sprak hij glimlachend. „Men rijdt en men rijdt en men let niet op de snelheidsmeter." „Die werkt trouwens niet", zei Tom Poes oplettend. „U moet hem laten nakijken, heer Bommel!" „Men let niet op de snelheidsmeter", hernam heer Ollie met lichte nadruk. „En voordat men het weet komt de bocht in het zicht – en dan is het te laat." „Daar is de bocht!", zei Tom Poes haastig. „De Dalverse Bocht", zei heer Bommel. „Ik zie hem wel, jonge vriend. Dit keer ben ik paraat, hoor! Ik ben immers bezig om de tweede juli over te doen? Ik ga die botsing ongedaan maken en wat er toen gebeurde zal mij geen tweede maal passeren!" Zo sprekende remde hij krachtig, om in een rustig tempo de bocht te kunnen nemen. Maar ach, hij had niet in de gaten, dat een grote vrachtauto hem achterop kwam rijden. Het was een wagen van het vervoerbedrijf „De Vlugge Jager", die zijn best deed om voor het donker in Rommeldam te zijn. Toen heer Ollie nu zo plotseling remde bonkte het gevaarte met grote snelheid tegen de Schicht aan, zodat het trouwe voertuigje, of het wilde of niet, door de Dalverse Bocht heen werd gesleurd...

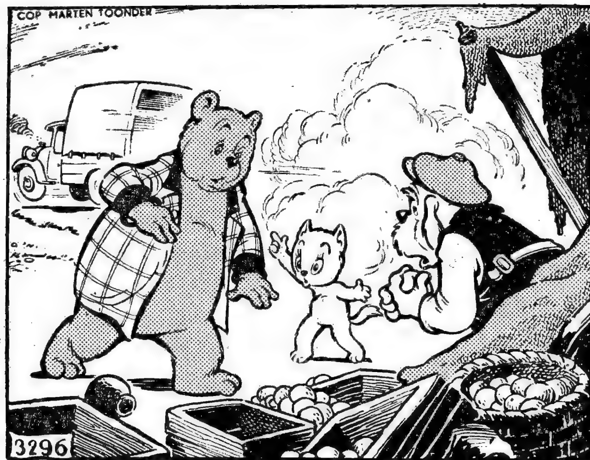
HEER BOMMEL GAAT HET OVERDOEN

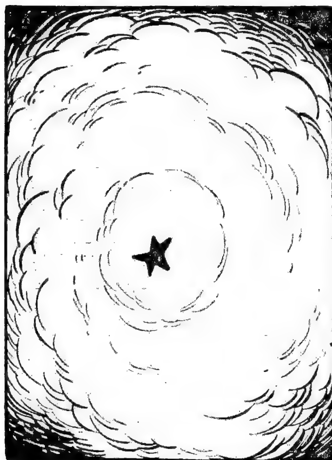

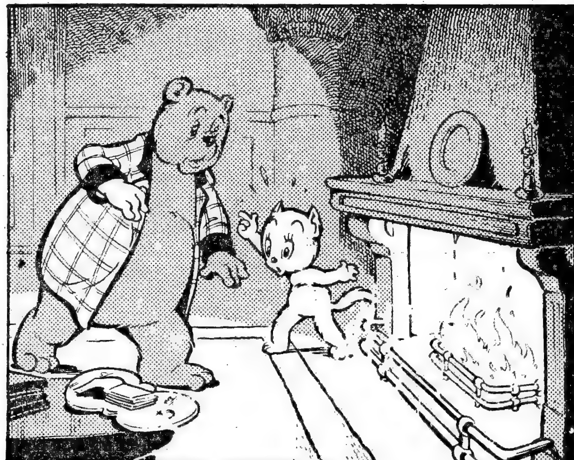

3295. De plotselinge zet, die de Oude Schicht van de vrachtauto kreeg, deed heer Bommel de macht over het stuur verliezen, zodat hij slingerend de Dalverse Bocht in ging en het aldaar geplaatste fruitstalletje niet meer kon ontwijken. Er weerklonk een krakende slag, sappig ooft dwarrelde door de lucht, en het volgende ogenblik was het kraampje herschapen in een mengsel van versplinterend hout en vruchtenpuree. „Het is opnieuw gebeurd!" Jammerde heer Bommel, toen het lawaai was weggestorven. „En nu heb ik nog wel rekening met de bocht gehouden! Wat heb ik verkeerd gedaan?" Hierover kon de vrachtwagenchauffeur hem inlichten. „Als je weer eens remt, kijk dan eerst, of er niets achter je rijdt!" riep hij verwoed. „Slaapkop! Druiloor! Je zit niet alléén op de weg!" Hij voegde hier nog enkele beledigende opmerkingen aan toe, terwijl hij zijn wagen wendde en heenreed. Heer Bommel luisterde nauwelijks; verslagen zat hij achter het stuur. „Opnieuw gebeurd..." herhaalde hij dof, „precies als op die ongluksdag... en daar komt de fruitkoopman al aan, wiens nering ik te gronde heb gericht. Ach, ach, ik kan zijn smartelijke verwijten niet nog eens aanhoren." „Dat had u moeten bedenken, vóór u het overdeed„, zei Tom Poes, „nu beleeft u alle narigheid dubbel!"

HEER BOMMEL GAAT HET OVERDOEN

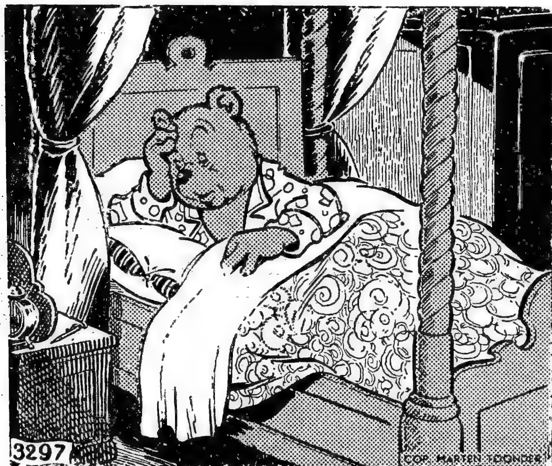
3296. Heer Bommel wierp een ongeruste blik op de fruitkoopman, die handenwringend naderbij kwam. „Nu gaat hij me dezelfde verwijten doen als de vorige keer", mompelde hij.

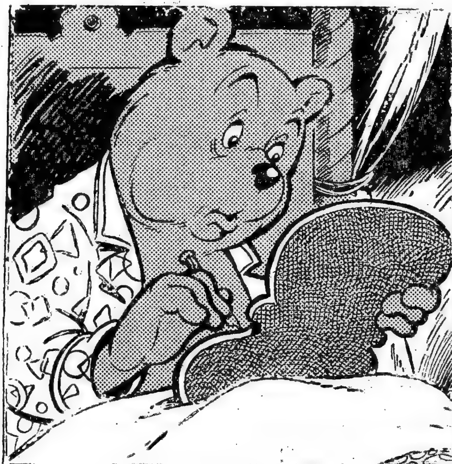
„Het is eigenlijk niet eerlijk, dat ik dubbele verwijten krijg, omdat ik iets goed wilde maken, zeg nu zelf, jonge vriend". „Dan had u maar niet moeten proberen, het over te doen", antwoordde Tom Poes. „De grijsaard heeft u nog zo gewaarschuwd". „Mijn nering!" jammerde de koopman, „mijn stalletje, mijn kostelijk fruit... alles weg! Dat rijdt en rost ook maar over de wegen zonder aan de belangen van een arme koopman te denken! Hoe kan...

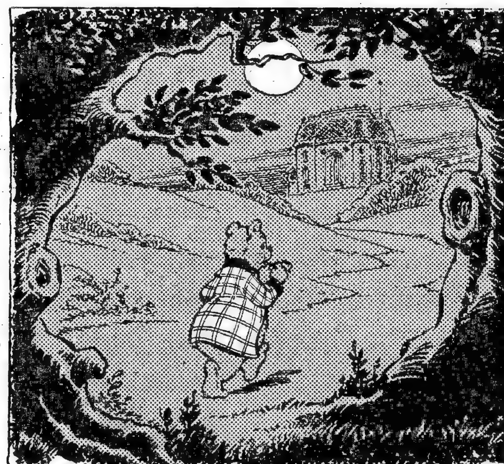
„Ja, ja", viel heer Bommel hem in de rede, „dat heb je de eerste keer ook al gezegd, goede vriend. Maar ik heb het ditmaal expres nóg eens gedaan... eh... ik bedoel, ik wilde het overdoen, béter doen, als je begrijpt wat ik bedoel". Het was duidelijk, dat de getroffen koopman het niet begreep. „Expres gedaan?" herhaalde hij verontwaardigd. „Stil toch, heer Ollie", fluisterde Tom Poes. „U maakt de zaak alleen maar verwarder". Maar heer Bommel legde hem met een ongeduldig gebaar het zwijgen op. „Ik wilde een fout goed maken", verklaarde hij nadrukkelijk, „en daarom sta ik nu hier en..." Zijn woorden werden plotseling overstemd door een gierende windstoot en... plop! daar stonden beiden weer in Bommelstein. „...daarom sta ik nu hier", herhaalde heer Bommel verwezen. „Ja, daar staan we nu en niets is er beter op geworden", zei Tom Poes.

„En kijk, die bladzijde van de kalender is nu ook al zwart geworden". „Dubbel doen is dubbele last!" huilde een ijle stem door de schoorsteen. „Geef het jaar terug!"

HEER BOMMEL GAAT HET OVERDOEN

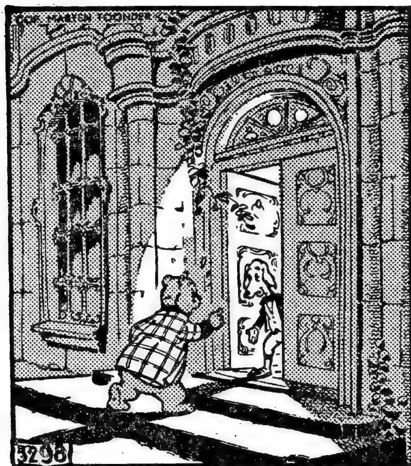

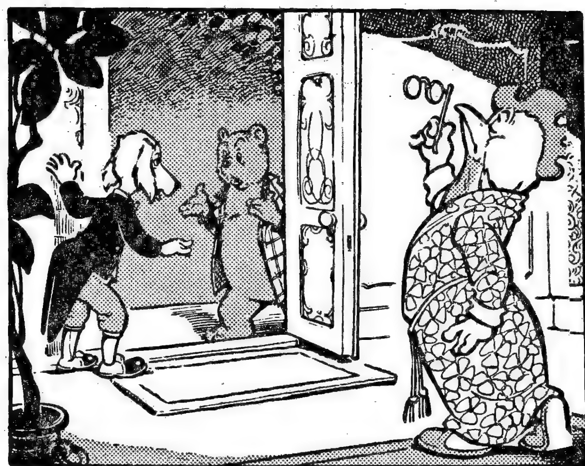

3297. Het was nacht. Heer Bommel lag in zijn gerieflijk hemelbed, maar kon de slaap niet vatten. Rusteloos wierp hij zich van de ene zij op de andere en luisterde naar de wind, die naargeestig rond Bommelstein huilde. Het scheen hem toe, dat het gegier af en toe overging in de ijle roep van de grijsaard: „Niets kan ongedaan gemaakt! Dubbel doen, is dubbel leed! Wee! Wee!" Met een ruk ging hij overeind zitten en greep de kalender. „Dubbel doen is dubbel leed. . ." mompelde hij, „misschien is dat zo. Maar als ik me nu eens bezig hield met iets, dat ik zelf niet heb gedaan? Als ik probeer een fout van anderen ongedaan te maken? Dan doe ik niets dubbel en kan toch iets ten goede doen keren, als iemand begrijpt wat ik bedoel. . ." Zo mompelend, bladerde hij door de kalender, tot zijn blik bleef rusten op het kalenderblad van 8 juli. „8 juli. . ." mompelde hij, „op die datum werd des nachts een inbraak gepleegd in het slot van de markies de Cantecler. . . Hm, als ik nu eens terugkeer om die misdaad te voorkomen? Ben ik niet zelfs als heer van stand verplicht, om dat te doen?" Na een korte aarzeling nam hij een besluit en prikte onverschrokken in het kalenderblad. . . Het volgende ogenblik liep hij over een eenzame landweg, die naar het slot van de markies leidde. „8 juli. . ." herhaalde hij, „er hangt een misdrijf in de lucht en ik ben de enige, die het kan voorkomen. Het is toch wel bijzonder, wat een Bommel zoal kan!"

HEER BOMMEL GAAT HET OVERDOEN

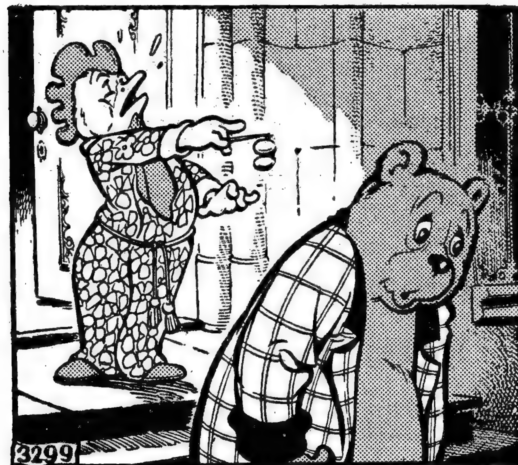

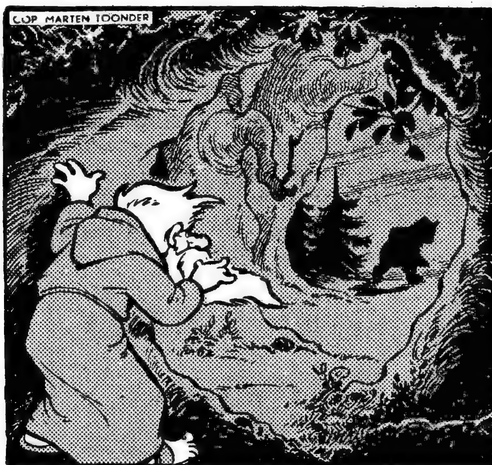
3298. Een verre torenklok liet juist twee slagen horen, toen heer Bommel bij markies de Cantecler aanbelde. Het was een nogal vergevorderd uur van de nacht, waarop men geen bezoek meer verwacht en dus was het begrijpelijk dat de deur niet dadelijk werd geopend. Maar heer Bommel hield vol; hij gaf forse rukken aan het schellekoord, zodat het daverde door het slapende slot. Dit kon zelfs door de hardnekkigste slaper niet onopgemerkt blijven. Grendels werden verschoven, de monumentale poort ging open en een onthutste bediende keek heer Bommel met dikke ogen aan. „Wordt wakker, vriend!" riep heer Bommel, „waakzaamheid is vannacht geboden, want over een half uur wordt hier ingebroken!" De bediende knipperde met zware oogleden en trachtte tevergeefs deze mededeling in zijn slaperig brein te verwerken. „Ingebroken?" herhaalde hij zwakjes. „Hier??... Over een half uur???"

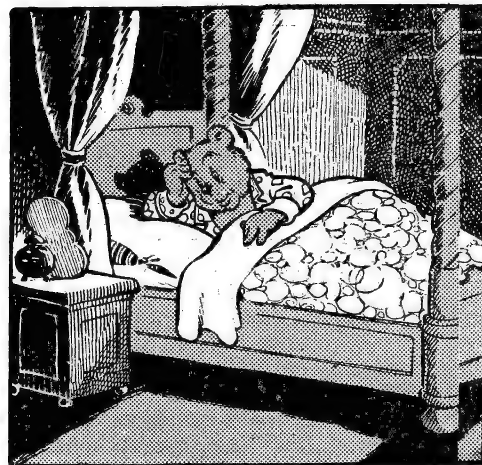
„Ja, ja", riep heer Bommel ongeduldig, „zo stond het tenminste in de krant". Deze verklaring werkte beslist niet verhelderend „Welke krant?„ vroeg de bediende hulpeloos. „De krant van morgenavond natuurlijk!" riep heer Bommel, zich meer en meer opwindend. „Sta daar niet te doezelen! Word wakker! Word wakker!!!"

„Wakker is thans iedereen", klonk een snijdende stem, „en thans zou ik, parbleu, wel eens willen weten, wat dit nachtelijk rumoer te beduiden heeft!" Het was een zeer verbolgen markies, die, gehuld in kamerjas, kwam aanschrijden.

HEER BOMMEL GAAT HET OVERDOEN

3299. Heer Bommels waarschuwing voor een ophanden zijnde inbraak bij de markies, maakte de edelman zeer wantrouwend en hij maakte duistere toespelingen op Bommels kontakten met de onderwereld. Maar toen heer Ollie zich beriep op een bericht, dat de volgende dag in de krant zou verschijnen, wees de markies hem met een vergramde uitroep de deur. „Dit is zelfs geen misplaatste, boertige grol meer, ...ef.. Bommel", riep hij uit. „Uw handelswijze duidt op een totale ineenstorting van uw beperkte geestelijke vermogens! Iemand als gij behoorde niet los te lopen! Maar ik zal u weten te vinden, daar kunt ge op rekenen! Verdwijn!!" Heer Bommel begreep, dat elke verklaring hem slechts in een verdacht licht zou stellen en droop geslagen af. „Het is treurig", mompelde hij, terwijl hij onder het duister geboomte liep, „nu tracht ik een misdrijf te voorkomen en wat is de dank? Dat er een smet op mijn eer en goede naam als heer wordt geworpen!" Tussen de donkere stammen verscheen plotseling de gestalte van de grijsaard. „Wee! Wee, wie het jaar twee keer beleeft!" riep hij met ijle stem... „Wee! Wee!" klonk het ook door de wind, die rond Bommelstein huilde, toen heer Ollie zich weer plotseling in zijn bed bevond. „Weer een zwarte bladzijde toegevoegd", mompelde hij, naar de kalender kijkend, „maar nu heb ik er genoeg van!"

HEER BOMMEL GAAT HET OVERDOEN

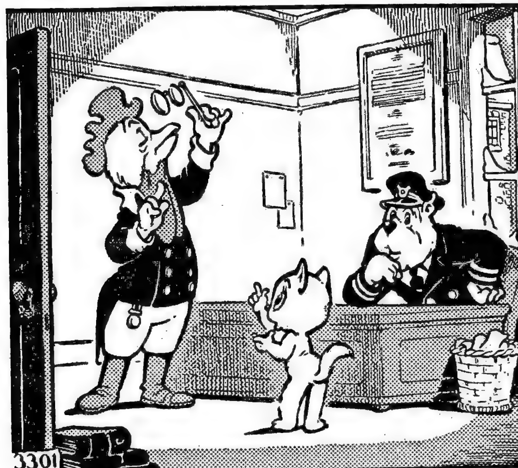

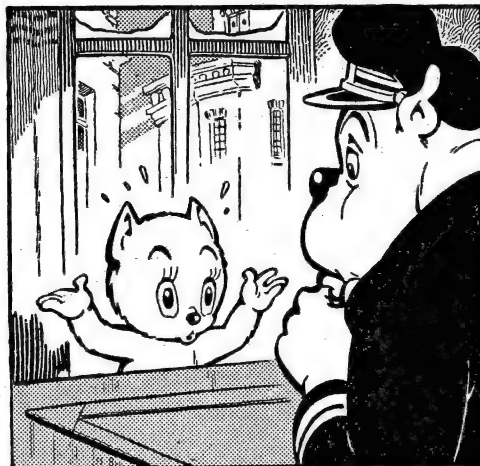

3300. Reeds vroeg in de morgen begaf Tom Poes zich op weg naar Bommelstein. „Ik hoop maar, dat heer Ollie vannacht niet weer met die kalender bezig geweest is", dacht hij. „Dat gewroet in afgelopen gebeurtenissen kan gevaarlijk worden". Hij werd uit zijn gepeins opgeschrikt door Bulle Bas, die hem verzocht, om even het bureau binnen te komen. Vol bange voorgevoelens volgde Tom Poes de commissaris naar diens kantoor, waar zich ook markies de Cantecler bleek te bevinden. „Je gaat nogal geregeld met Bommel om", begon de commissaris, achter zijn bureau neerzittend, „misschien kun jij dus een verklaring geven van zijn vreemd gedrag op 8 juli van het afgelopen jaar". "Zijn gedrag op 8 juli?" herhaalde Tom Poes verbaasd, „dat is al een hele tijd geleden! Heeft heer Ollie toen iets raars gedaan?" „Dat zou ik menen", bromde de commissaris. „Maar..." vervolgde hij, met een vermoeid gebaar, „dat moet de markies je maar vertellen. Ik kan er geen touw aan vast knopen". „Het is inderdaad een markant geval", zei de markies. „Stel u voor, midden in de nacht, omstreeks 2 uur, vervoegde deze ...eh... Bommel zich te mijnent en wekte een ieder met luid gebel en geroep. Hij verklaarde, mij te willen waarschuwen voor een inbraak, die over een half uur bij mij gepleegd zou worden en..." de markies zweeg even, maakte een hulpeloos gebaar en vervolgde: „... en waarvan hij de bijzonderheden kende uit een bericht in de krant van de volgende avond!" „Dat is nu juist het gekke", viel de commissaris in, „hoe kon hij iets gelezen hebben in de krant die nog gedrukt moest worden?" „Een exhorbitante ongerijmdheid", beaamde de markies. „Maar het feit, dat een half uur later inderdaad een inbraak bij mij gepleegd werd, geeft te denken!"

HEER BOMMEL GAAT HET OVERDOEN

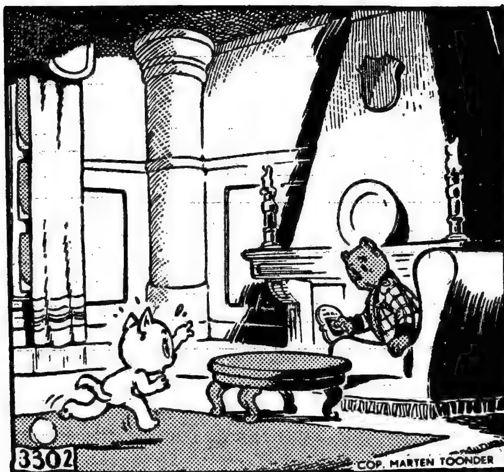

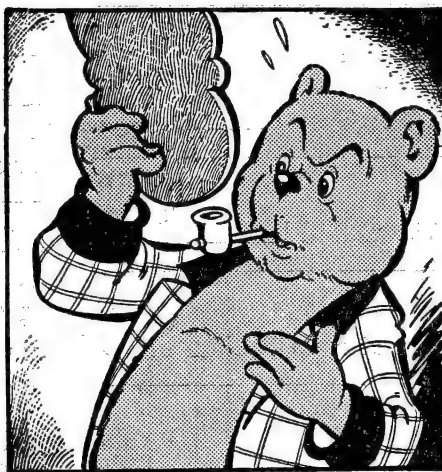

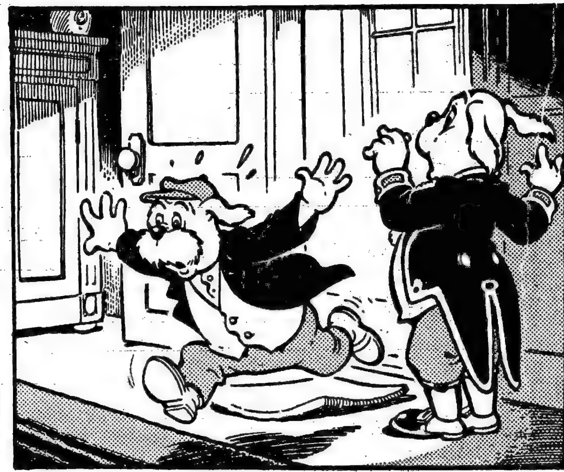

3301. „Over één ding bestaat geen twijfel", vervolgde markies de Cantecler, „uit het gedrag van ...eh... Bommel op die bewuste avond valt op te maken, dat hij volkomen op de hoogte van de plannen tot diefstal was. Misschien zelfs medeplichtig aan dit misdrijf!" „Onzin!" zei Tom Poes verontwaardigd, „als heer Ollie er medeplichtig aan was, zou hij u niet hebben gewaarschuwd! En trouwens, waarom vertelt u dit allemaal nu pas?" „Precies", viel de commissaris hem bij, „waarom komt dat de politie nu pas ter ore? Er wordt van ons verwacht dat we de dieven vangen, maar meewerken, ho maar!" De markies maakte een verontschuldigend gebaar. „Het spijt me, amice", zei hij, „maar, merkwaardig genoeg, herinnerde ik me dit voorval eerst hedenochtend. En nu staat het me zo helder voor de geest, alsof het pas hedennacht gebeurd was". „Ja, ja", dacht Tom Poes, „heer Ollie is vannacht weer met zijn kalender bezig geweest. Dat is duidelijk!" Maar voor de commissaris, die niets van heer Bommels wonderlijke kalender afwist, was dat alles minder duidelijk. „Het is in elk geval plezierig, dàt de politie het nog mag vernemen", zei hij met zwaar sarcasme. „En jij..." vervolgde hij, zich tot Tom Poes wendend, „weet jij misschien nog iets, dat de moeite waard kan zijn? Heb je Bommel de buit zien tellen, of afspraakjes met dieven horen maken? Wees dan niet bescheiden en vertel het gerust; misschien heeft de politie er wat aan". „Ik kan u heus niets bijzonders vertellen", antwoordde Tom Poes. „Om 2 uur 's nachts slaap ik meestal. Dat zal ik op die nacht van 8 juli ook wel gedaan hebben". „Zo, hm, het was maar een vraag", bromde Bullebas bitter, „als je naar Bommel gaat, zeg hem dan, dat hij op het bureau moet komen. Aan hem heb ik ook wat te vragen begrijpt je!?" Tom Poes begreep het best. „Heer Ollie moet toch werkelijk met die kalender ophouden", dacht hij, terwijl hij zich naar Bommelstein spoedde, „nu wordt hij al in diefstal betrokken!"

HEER BOMMEL GAAT HET OVERDOEN

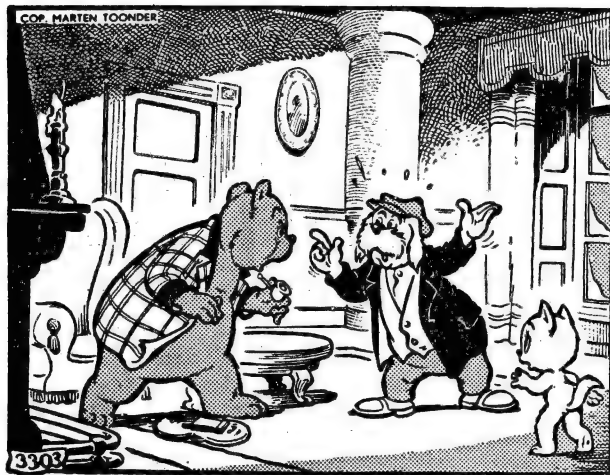

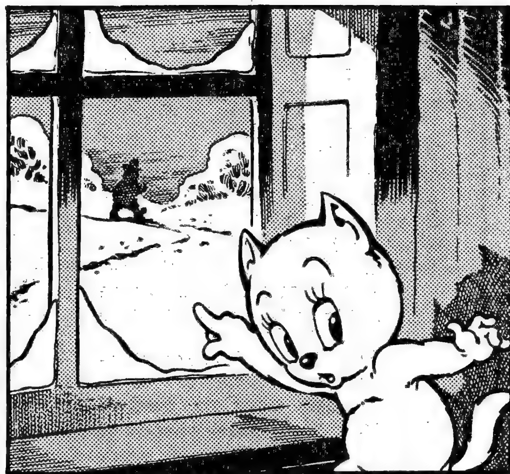

3302. Toen Tom Poes Bommelstein binnen snelde, trof hij heer Bommel in een neerslachtige houding bij het haardvuur aan, starend naar het zwart geworden kalenderblad van 8 juli. „Heer Ollie!" riep Tom Poes, „u bent vannacht weer met die kalender bezig geweest!" „Hoe weet je dat, jonge vriend?", vroeg heer Bommel, verrast opkijkend. „Ik werd vanochtend bij de commissaris geroepen", verklaarde Tom Poes, „de markies was daar en die vertelde, dat u in de nacht van 8 juli bij hem had aangebeld, om hem te waarschuwen, dat er bij hem gestolen zou worden". „Dat is juist", sprak heer Bommel, „maar ik begrijp je opwinding niet. Ik heb getracht, een misdrijf ongedaan te maken. Dat mij dit niet gelukt is, is niet mijn schuld, doch die van de markies. Hij wilde een heer niet op zijn woord geloven". „Niets kan ongedaan gemaakt worden", wierp Tom Poes tegen, „dat heeft de grijsaard steeds gezegd. U hebt u te veel met het verleden bemoeid en nu bemoeit het verleden zich met u". „Hoe bedoel je?", vroeg heer Bommel, „druk je wat duidelijker uit". „U moet bij de commissaris komen", antwoordde Tom Poes. „Het heeft natuurlijk argwaan gewekt, dat u dingen van die diefstal afwist, die u op 8 juli onmogelijk kòn weten". „Ach, wat... argwaan", riep heer Bommel toornig uit, „het zal iedereen duidelijk zijn, dat een heer, voor wie geld geen rol speelt, nooit bij een platte diefstal betrokken kan zijn. Ik zal..." Hij werd onderbroken door een rumoer bij de voordeur en het volgende ogenblik stormde iemand opgewonden het vertrek binnen. Het was de fruitkoopman, wiens stalletje destijds door heer Bommel was aangereden. „U moet mij helpen!", riep hij ontredderd, „u hebt van mij een dief gemaakt!"

HEER BOMMEL GAAT HET OVERDOEN

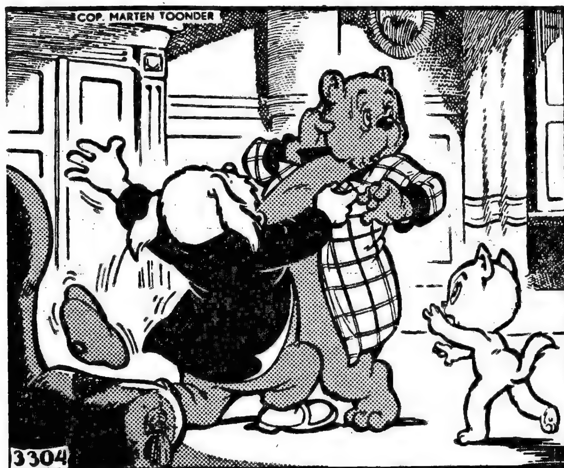

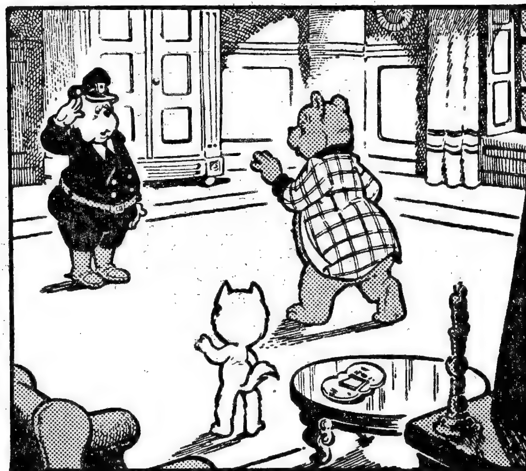

3303. Heer Bommel rees overeind en staarde zijn bezoeker verwezen aan. „Diefstal", herhaalde hij, „bedoelt u, dat ik u daartoe heb aangezet, als ik begrijp, wat u bedoelt?" „Ja", jammerde de koopman, handenwringend. „Ik ben altijd een eerlijk oppassend koopman geweest, tot..." „Maar dat is onzin!" viel Heer Ollie hem in de rede. „Een Bommel zal nooit iemand tot diefstal verleiden, dat is algemeen bekend. Wat jij, Tom Poes?" „Hm", zei Tom Poes. „Laat hem eerst eens uitspreken". Heer Bommel wilde driftig uitvallen, maar hij bedwong zich en zette zich broedend in zijn zetel. „Vooruit dan", bromde hij, „spreek maar uit, beschuldig me, ik zal wel zwijgen". „Het kwam allemaal door die aanrijding", verklaarde de koopman klagelijk. „Mijn broodwinning was ik kwijt... ik... ik was radeloos, ik wist niet meer, wat ik deed". „Maar waarom bent u dan niet direct hierheen gekomen?" vroeg Tom Poes. „Heer Ollie zou u dan de schade hebben vergoed". „Heel juist opgemerkt, jonge vriend", zei Heer Bommel. „Ik zou alles vergoed hebben, daar hoeft niemand aan te twijfelen". „Maar daar twijfelde ik juist wel aan", riep de koopman smartelijk uit, „door de harteloze opmerking, die u na de aanrijding maakte". „Heb ik een harteloze opmerking gemaakt?" vroeg Heer Bommel onthutst, „daar kan ik mij niets van herinneren". „Maar ik wel", hield de koopman vol. „Ik herinner het me, alsof u het nog kortgeleden gezegd hebt. U... u zei, dat u het expres had gedaan!" Er viel een korte stilte, waarin Heer Bommel en Tom Poes onwillekeurig naar de kalender keken. „Ah... eh... juist", zei Heer Bommel tenslotte onzeker. „Maar dan heb je mijn woorden toch verkeerd begrepen, vriend. Ik bedoelde, dat ik het expres nog eens had gedaan, omdat de aanrijding de eerste keer niet zo goed gelukt was... eh... ik bedoel, dat ik het wilde overdoen, beter doen, als je begrijpt, wat ik bedoel. Hm... dat wil zeggen..." Zijn verward betoog werd onderbroken door een verschrikte uitroep van Tom Poes. „Daar komt Commissaris Bullebas aan!" riep hij, „die komt vast praten over de diefstal!"

HEER BOMMEL GAAT HET OVERDOEN

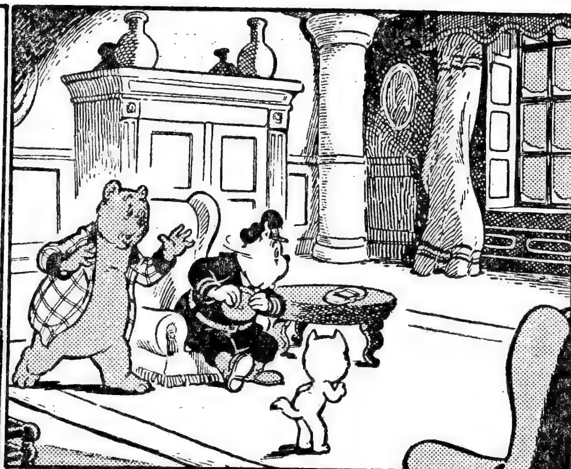

3304. „Verberg me!" jammerde de koopman, zich radeloos aan Heer Bommels jas klampend. „De politie is me op het spoor!" „Niet doen", riep Tom Poes. „Dat maakt de narigheid alleen maar groter. Het is beter om . . ." „Schaam je, jonge vriend", viel Heer Ollie hem verontwaardigd in de rede. „Natuurlijk moet ik deze stumper helpen. Door mijn aanrijding in de echt is hij gevallen en nu moet ik hem oprapen, als je begrijpt wat ik bedoel". Er werd gebeld. „Ze komen!" gilde de koopman, „verberg me toch!" „Ja, ja", hijgde Heer Bommel, zenuwachtig rondkijkend. „Schreeuw niet zo, vriend en ruk niet aan mijn jas en het stoort mijn denken". Op de gang klonken voetstappen en het volgend ogenblik werd er op de deur geklopt. Dit bracht Heer Bommel in beweging. „Vlug", fluisterde hij, de overspannen koopman naar het raam duwend, „in de gordijnen". „In de gordijnen?" herhaalde de koopman verbluft. „Klimmen?" „Nee", bromde Heer Ollie ongeduldig, „er tussen!" En snel wikkelde hij de zware plooien rond de gedrongen gestalte. Nauwelijks was hij hiermee klaar of de deur werd geopend. „Blijf doodstil staan!, beval hij de sidderende gordijnen. „Waarom?" vroeg Commissaris Bullebas, verbaasd halthoudend. „Nee, haha, dat was niet tegen u", zei Heer Bommel met een geforceerd lachje, „ik zei het tegen . . . eh . . . Tom Poes. Dat gedribbel van hem werkt storend op het gedachtenleven van een heer".

HEER BOMMEL GAAT HET OVERDOEN

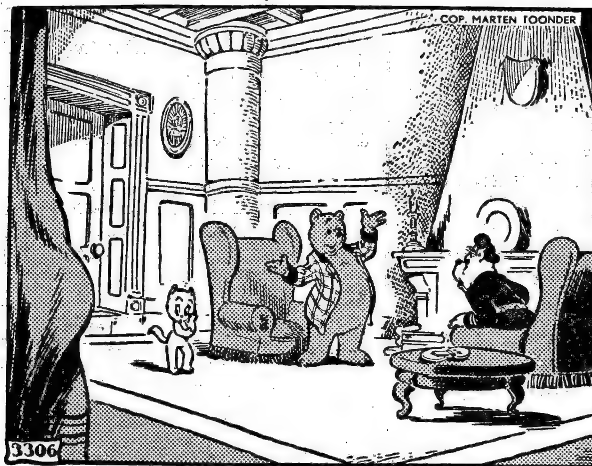

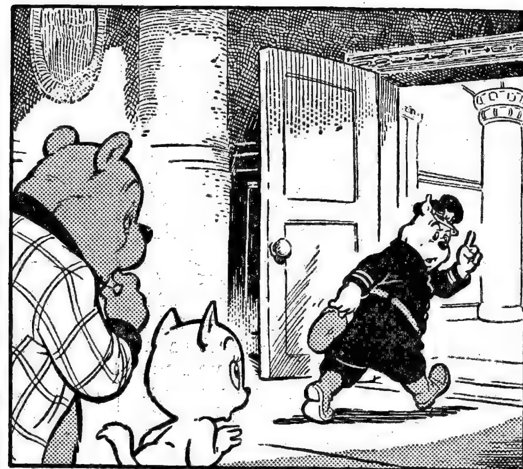

3305. Bleekjes glimlachend trad heer Bommel op commissaris Bullebas toe. „Leuk u weer eens te zien, heer Bas", sprak hij. „Kom binnen, ga zitten, neem een stoel". De commissaris wilde zich neerzetten op de zetel, die heer Ollie met een vaag gebaar aanbood, toen hij een hoofddeksel ontwaarde, dat op de zitting lag. Het was de pet van de fruitkoopman, die deze verloren had in zijn haast om zich te verbergen. „Hé, daar ligt een pet", merkte hij op. „Ja, merkwaardig, daar ligt een pet", beaamde heer Bommel bevend. Ik zei zoëven ook al tegen Tom Poes: Hé, daar ligt een pet. Nietwaar, jonge vriend? „Eh... ja", antwoordde Tom Poes, „...toen u hen vond". „O, hebt u hem ergens gevonden? Dan zal ik hem maar meenemen en bij de gevonden voorwerpen deponeren", zei de commissaris. En tot opluchting van de anderen ging hij niet verder op dit onderwerp in. „Ik kwam hier, om eens te spreken over die diefstal, die het vorig jaar bij de markies gepleegd werd", hernam hij na een ogenblik van drukkende stilte. „Die diefstal is nog steeds niet opgehelderd. Van de dader ontbreekt ieder spoor". Hij speelde even in gedachten met de pet en vervolgde: „Als we eenmaal een spoor in handen hebben, laten we niet meer los. De politie is niet zo traag, als men soms wel eens zegt. Hm. Nee, integendeel. Maar we krijgen te weinig medewerking van het publiek. Vanmorgen kwam de markies mij vertellen, dat u de bewuste nacht bij hem had aangebeld, om hem voor diefstal te waarschuwen. Hoe kan... Hij brak af en staarde naar de trillende gordijnen, waaruit een gesmoorde uitroep had geklonken.

HEER BOMMEL GAAT HET OVERDOEN

3306. Heer Bommel begon haastig te spreken, om de aandacht van de commissaris van de trillende bobbel in de gordijnen af te leiden. „Juist ja", zei hij gejaagd. „Ik ben die avond naar de markies gegaan om hem te waarschuwen voor de fruitkoopman... eh... voor de dief, bedoel ik. En ik..." „Wacht eens", riep de commissaris opverend, „bedoelt u, dat een fruitkoopman de diefstal heeft gepleegd? Welke fruitkoopman?" „Nee, nee", zei heer Bommel met een schichtige blik naar de zenuwachtige gordijnen, „ik beschuldig niemand. Het is al erg genoeg, dat ik zijn stalletje in de Dalverse Bocht heb aangereden. Ik bedoel... eh... kortom; ik waarschuwde de markies. Dat is alles". „Nee, dat is niet alles", zei Bulle Bas Scherp. „Je verbergt iets. Dat zie ik. Je hebt geen kleine jongen voor je! Hm. Hoe wist je bijvoorbeeld, dat er die nacht een diefstal zou worden gepleegd?" „Och", antwoordde heer Ollie vaag, „een scherpzinnig heer merkt wel eens wat". De politiebeambte keek hem even broedend aan. „Scherpzinnig zijn, huh?" zei hij tenslotte, „speurdertje spelen! Dus dat is het. Je hebt teveel beeld romans gelezen. En nu is het je in je hoofd geslagen. Je beeldt je zeker in, dat je een meesterspeurder bent, die meer kan dan de politie". Plotseling rood aanlopend, stond hij op en stampte naar de deur. „Maar denk niet, dat je ons voor aap kunt zetten!" schreeuwde hij. „De politie is niet zo dom als in die voddige lectuur wordt voorgesteld!"

En met een klap sloeg de deur achter hem dicht. „Waar had hij het over?" stamelde heer Bommel verbluft. „Hij denkt, dat u zoiets als een privé-detective bent geworden en dat u nu die diefstal op uw eigen houtje aan het uitzoeken bent", antwoordde Tom Poes. „Laat het hem maar denken. Dat bespaart u een hoop moeilijke vragen!"

HEER BOMMEL GAAT HET OVERDOEN

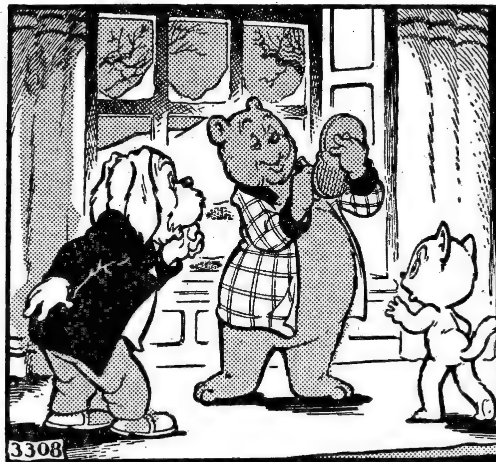

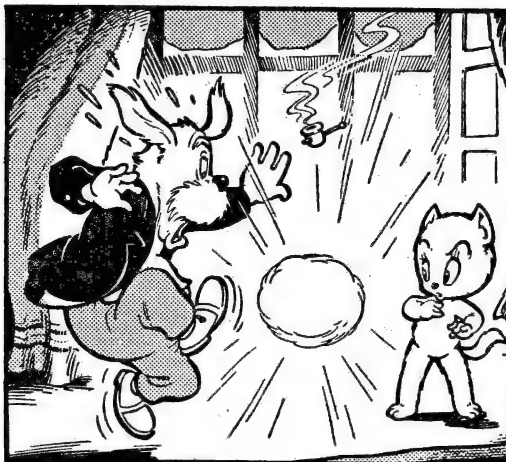

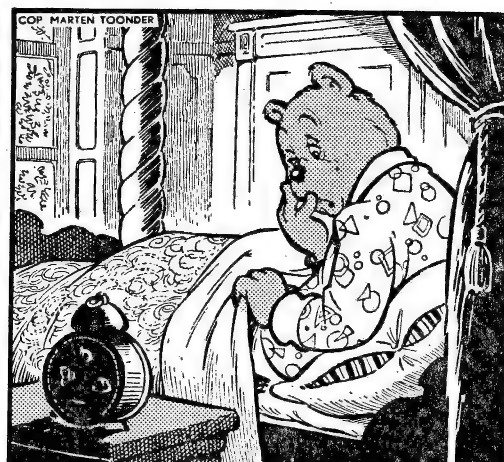
3307. Vergramd verliet commissaris Bulle Bas Bommelstein. „Dat komt door die voddige beeldverhalen", gromde hij, „dat slaat de zwakken in het hoofd en ze apen het na. Bommel privé-detective... bah! Maar ik laat het er niet bij. Als hij gegevens voor de politie achterhoudt, is hij strafbaar". Hij wierp een broedende blik achterom en vervolgde: „maar ik elk geval weet ik nu, dat de fruitkoopman in de Dalverse Bocht iets met de diefstal te maken heeft. Hm, nu ik erover denk... het is wel opvallend, dat die nergens meer gezien is..., sinds de bewuste inbraak... hm, verdacht..." Dit was helder geredeneerd, maar zelfs de scherpzinnige commissaris kon niet vermoeden, dat de verdachte op dat ogenblik in dezelfde kamer stond, die hij zelf zoëven had verlaten. „Ach, ach, nu is de politie mij op het spoor", riep de koopman, klagelijk, „ik zal in de gevangenis komen! Wat moet ik doen!" „Het beste is, dat u begint met de buit terug te geven", zei Tom Poes, „tenminste, als er nog iets van over is". Heer Bommels gezicht verhelderde en met een vertrouwd gebaar greep hij naar zijn portefeuille. „Een uitnemend idee", sprak hij, „ik had het zelf haast niet beter kunnen bedenken. Zeg maar op, vriend, wat moet er worden aangezuiverd? Geld speelt geen rol voor een Heer, die fouten uit zijn verleden wil uitwissen". „Maar het kan niet aangezuiverd worden", jammerde de koopman, „ik heb geen geld gestolen, maar een gouden vaas!" „Maar waar is die vaas dan?" vroeg Tom Poes, „heeft u hem verkocht?"

De koopman schudde het hoofd en wrong de handen. „Ik heb hem ergens verborgen, maar ik weet niet meer waar..."

HEER BOMMEL GAAT HET OVERDOEN

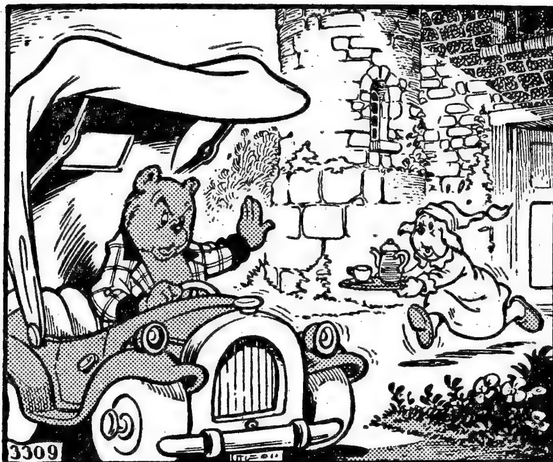

3308. „Als u de vaas zelf ergens hebt verborgen, moet u toch weten, waar die is?" merkte Tom Poes verbaasd op. De fruitkoopman schudde verslagen het hoofd. „Ik wist niet meer wat ik deed", zei hij. „Ik had er spijt van. De volgende morgen wilde ik hem terug brengen. Maar iemand zat me achterna en toen... en toen heb ik de vaas ergens in de bosjes gegooid... ik weet niet meer waar!"

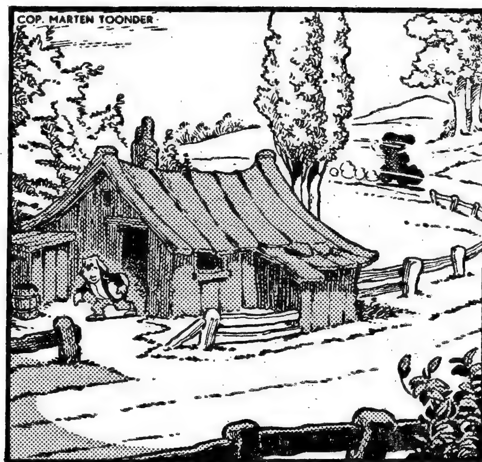
„Dat maakt het moeilijk", zei Tom Poes zorgelijk, „en ik vraag me ook af, wie u dan wel achterna heeft gezeten. Zou die vaas soms..." Hij brak af en wierp een ongeruste blik op heer Bommel, die de kalender ter hand had genomen. „Heer Ollie!" riep hij uit, „u gaat toch niet...!"

„Ja, jonge vriend, ik ga wèl", sprak heer Bommel vastbesloten, „een heer, die het afgelopen jaar in de hand heeft, staat voor niets". „Maar u heeft het niet in de hand!" hield Tom Poes vol, „met al dat overdoen heeft u de narigheid alleen maar groter gemaakt!" „Ik ga ditmaal niets overdoen", weerlegde heer Bommel, „ik ga alleen maar kijken, waarnemen, niets DOEN". Even aarzelde hij en wierp een schichtige blik op de schouw, waar een windstoot doorheen loeide. Een ijle stem scheen te roepen: „wee, wee, wie het jaar verdoezelt!" Toen vermande hij zich en prikte ferm in het blad van de negende juli... De koopman, die dit gesprek met klimmend onbegrip gevolgd had, week wankelend terug, toen heer Bommels gevulde gestalte met een droge knap in de lucht verdween. Heer Bommel zelf, bevond zich plotseling in zijn slaapvertrek, waar een zomerzon de eerste morgenstralen door het venster wierp...

HEER BOMMEL GAAT HET OVERDOEN

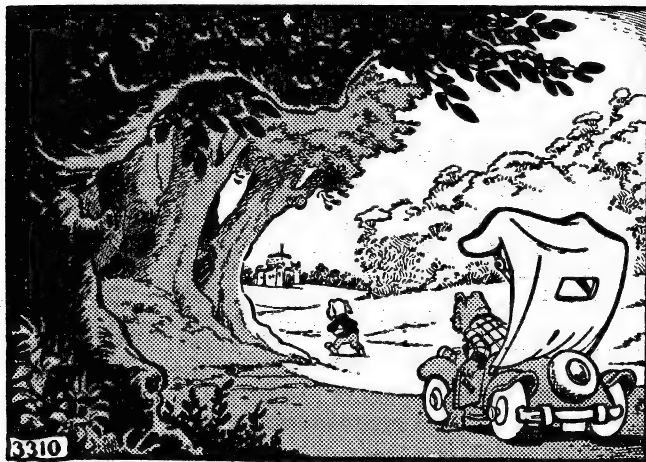

3309. Ondanks het prille uur verloor heer Bommel weinig tijd. Hij haalde de Oude Schicht uit de garage en was op het punt heen te rijden, toen Joost in nachtgewaad naar buiten kwam snellen met koffiegerei. „Excuseer, heer Olivier", riep de trouwe bediende. „Ik wist niet, dat u zo vroeg op pad zou gaan. Hier is uw koffie en..."

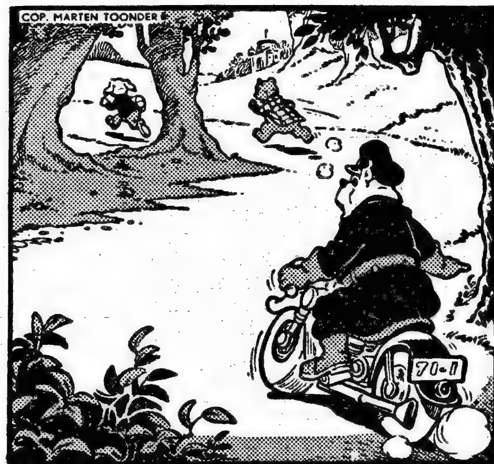
„Dank je, Joost" antwoordde heer Bommel, een afwerend gebaar makend, „maar ik ben hier niet teruggekeerd, om koffie te drinken". „Teruggekeerd?" herhaalde Joost verbaasd. „Ik meende, dat u juist wilde heengaan, indien ik zo vrij mag zijn". „Ik ben teruggekeerd in de tijd", verduidelijkte heer Ollie. „Ik wil een fout uit het verleden goed maken, als je begrijpt wat ik bedoel". Hij wierp een blik op het verbijsterde gelaat van Joost en zag van verdere verklaringen af. Snel startte hij het wagentje en liet de knecht in stof en verwarring achter.

De morgendauw lag nog op het gras, toen de Oude Schicht de Dalverse Bocht naderde, waar zich het nederige stulpje van de fruitkoopman bevond. Maar ondanks dit vroege uur kwam heer Bommel nog maar juist op tijd, om de koopman naar buiten te zien komen. Hij had een pakje onder de arm. Na enkele schichtige blikken om zich heen te hebben geworpen, spoedde hij zich in de richting van het kasteel van markies de Cantecler...

HEER BOMMEL GAAT HET OVERDOEN

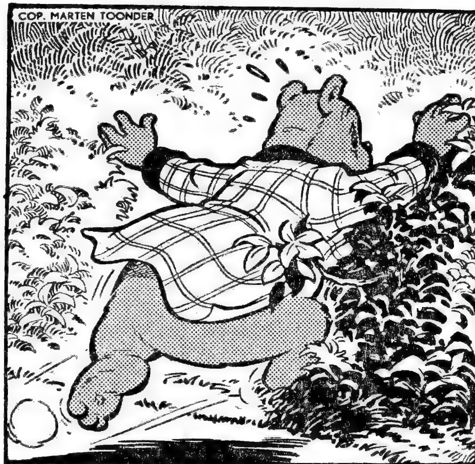

3310. Heer Bommel bracht de Oude Schicht tot stilstand en staarde de fruitkoopman na, die met snelle pas naar het kasteel van de markies stapte. „Daar gaat hij", dacht hij, „om de gestolen vaas naar de markies terug te brengen. Precies, zoals hij verteld heeft. Het is toch wel bijzonder, dat ik dit van voren af aan kan volgen, alsof het opnieuw gebeurt. Een heer, voor wie tijd en geld geen rol speelt, is toch tot merkwaardige dingen in staat!" Hij stapte uit en volgde de koopman op enige afstand, zich zoveel mogelijk verschuilend achter het geboomte langs de berm. „Als de rest van zijn verhaal klopt, zal hij nu weldra schichtig worden en de vaas ergens weggooien", dacht heer Ollie. „Ik ben benieuwd, wie hem zo aan het schrikken heeft gemaakt". Het volgende ogenblik knapte een dorre tak onder zijn voet; het klonk als een pistoolschot in de morgenstilte. De koopman bleef even als verstijfd van schrik staan en keek toen met grote , angstige ogen om. Zijn blik bleef rusten op de struiken, waartussen heer Bommel zich haastig had verborgen. Hij zag, hoe het gebladerte daar heen en weer zwiepte in de windstille lucht... De angst deed hem zijn goede voornemens vergeten en hij zette het op een lopen, zonder verder nog op of om te zien. In draf zette heer Bommel de vluchteling na, want dit was het ogenblik, waarvoor hij naar het verleden was teruggekeerd. Nu of nooit zou hij te weten komen, op welke plek de vaas was neergeworpen. En op dat moment naderde een motorfiets, waarop commissaris Bulle Bas gezeten was. Argwanend bekeek de politieman de vreemde wedloop in de prille morgenuren...

HEER BOMMEL GAAT HET OVERDOEN

3311. Zonder op of om te zien snelde de koopman voort. Hij had sterk het gevoel, dat hij achtervolgd werd en omdat zijn geweten niet zuiver was, beangstigde dit hem in hoge mate.

Nu was dit gevoel van achtervolgd worden niet onbegrijpelijk, want Heer Bommel had nu alle omzichtigheid laten varen. Hij zat hem, blazend als een stoomwals op de hielen en baande door de struiken met een krakend geweld, dat tot ver in de omtrek hoorbaar was. „Dit gedraaf op de vroege morgen is eigenlijk te veel voor mijn teer gestel", hijgde hij, „mijn dokter zou dit nooit goedkeuren. Waarom brengt de koopman de vaas dan ook niet netjes naar de markies terug, zoals hij eerst van plan was? Dan had ik nu niet helemaal naar het verleden hoeven terug te gaan om te zien waar hij de vaas had neergegooid. Domweg neergegooid, omdat hij dacht, dat hij achervolgd werd. Trouwens, wie achtervolgt hem eigenlijk? Ik zie niemand! Ach, ach, een heer, die het verleden wil verbeteren, ontvangt toch bar weinig medewerking!" Vervuld van dergelijke bittere gedachten rende hij amechtig achter de koopman aan, zonder te bemerken, dat hij op zijn beurt door iemand gevolgd werd. Het was commissaris Bulle Bas, die al dat gedraaf met argwanende ogen had aangezien en nu als derde zich een weg door de struiken baande.

HEER BOMMEL GAAT HET OVERDOEN

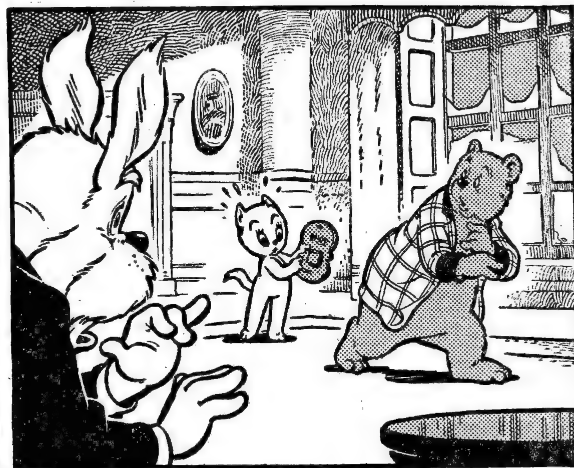

3312. "Halt!" schalde de stem van commissaris Bulle Bas. "Wat betekent dit verdacht gedraaf op de vroege morgen?!" Heer Bommel schrok hevig van deze onverwachte aanroep, zijn knieën knikten en hij wierp een onthutste blik achterom. Maar toen vermande hij zich. „Ik loop niet verdacht", sprak hij ferm, „ik loop als een heer, die haast heeft. Het is een vrij land; geen wet, die een heer verbiedt, om haast te hebben". Maar de hooggeplaatse politieambtenaar liet zich niet zo gemakkelijk afschepen. Bijtijds schoot hem een overtreding te binnen, waar hij houvast aan had. „Het is verboden, om zich buiten de paden te begeven", sprak hij voldaan, „streng verboden. Ik ga je bekeuren, Bommel. Hoe is je naam?" „Ik heb geen tijd!" riep heer Bommel gejaagd. „Ik ben niet naar het verleden teruggekeerd om op bospaden te lopen. Ik moet..." De rest van zijn woorden ging verloren in een gierende windstoot en een ijle stem riep klagelijk „Wee, wee, wie het overdoet!" Met knipperende ogen keek de commissaris naar de zwaaiende boomtoppen, waar hij even een doorzichtige grijsaard meende te ontwaren. Dit ging boven zijn gedachten leven en daarom wendde hij haastig de blik af. Maar tegen de tijd, dat hij zijn evenwicht had hervonden, was heer Bommel verdwenen. Deze was de koopnan achterna gegaan met een spurt, die hem felle steken in de milt bezorgde. Zo kwam hij nog juist op tijd om te zien, hoe het angstige baasje het pakje van zich wierp.

HEER BOMMEL GAAT HET OVERDOEN

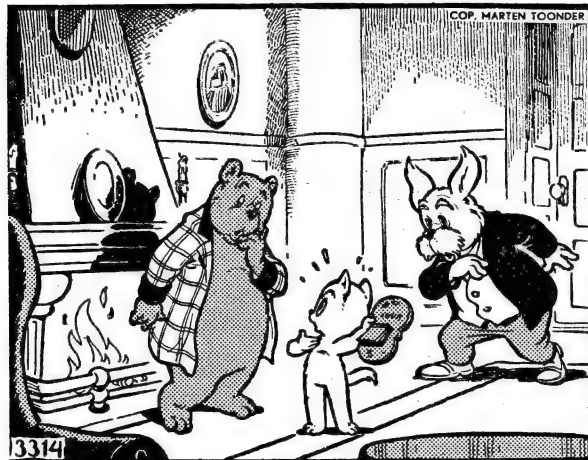

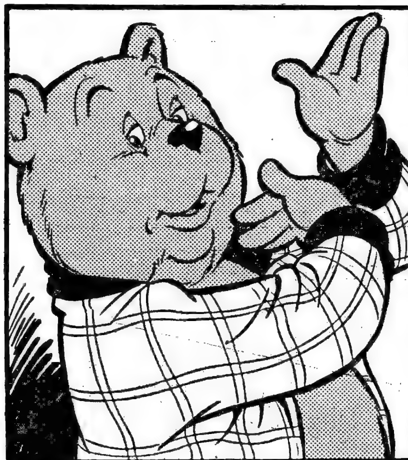
3313. Nadat de beangste fruitkoopman de vaas had weggeworpen, verdween hij in wilde ren tussen het geboomte. Heer Bommel deed geen poging hem te volgen want hij wist nu wat hij weten wilde. „De vaas is in die holle boom gevallen", mompelde hij, puffend naderbij komend, „dat heb ik duidelijk gezien. Ach ja, voor een heer die toegang heeft tot het verleden, kan niets verborgen blijven. Het is toch wel bijzonder wat een Bommel allemaal vermag! „Wee wee, wie het overdoet!" klonk plotseling weer de bekende, ijle stem. En tussen de struiken dook het doorgroefd gelaat van de kalender-grijsaard op. „Dubbel doen is dubbel last!"

„Dat hebt u al eens eerder gezegd", riep heer Bommel geprikkeld naar de struiken, „maar ditmaal gaat het niet op, goede vriend. Ik heb niets overgedaan, ik ben alleen maar even wezen kijken. Ik heb dus niets aan gebeurtenissen veranderd, als u begrijpt wat ik bedoel".

„Alles heeft invloed op het gebeuren", riep de grijsaard, „ook de worm die door de aarde kruipt. Dubbel doen maakt zwarte dagen!" Heer Bommel vond dit een vage uitspraak en bovendien beviel hem de vergelijking met een worm niet. Maar juist toen hij een scherpe terechtwijzing over het verschil tussen heren en wormen wilde uitspreken, klonk achter hem gekraak van takken en geroep. Commissaris Bulle Bas was in aantocht! Gejaagd keek heer Bommel rond naar een schuilplaats. Maar dit probleem loste zichzelf op toen heer Ollie zelf plotseling met een droge knap in de lucht oploste. Het volgende ogenblik bevond hij zich weer maanden verder in de kamer van Bommelstein, waar hij Tom Poes en de fruitkoopman had achtergelaten. Het fruitbaasje deinsde met een gesmoorde kreet achteruit, maar Tom Poes was zo langzamerhand gewend aan deze gang van zaken. „Er is weer een kalenderblad zwart geworden, heer Ollie", zei hij. „U heeft dus zeker weer iets verkeerds gedaan in het verleden!"

HEER BOMMEL GAAT HET OVERDOEN

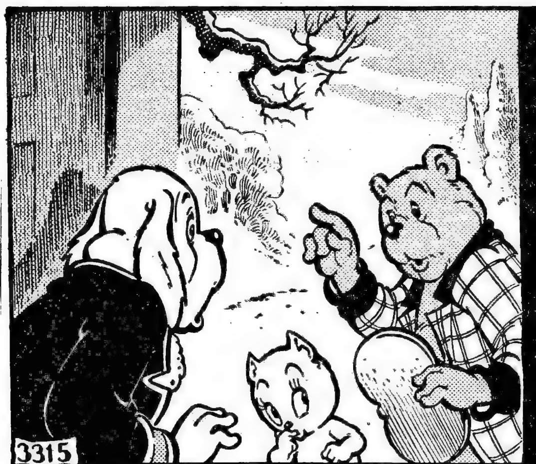
3314. „Het kalenderblad van 9 juli is nu ook al zwart geworden", zei Tom Poes. „Dat betekent dus, dat u naar die datum bent teruggekeerd om iets over te doen en dat het weer is misgelopen". Heer Bommel wierp even een bedremmelde blik op de kalender. Toen rukte hij deze met een driftige uitroep uit de handen van Tom Poes. „Daar deugt niets van!" riep hij uit. „Die kalender kan zwart worden zoveel hij wil, maar dat bewijst nog niet dat ik iets verkeerds heb gedaan!"

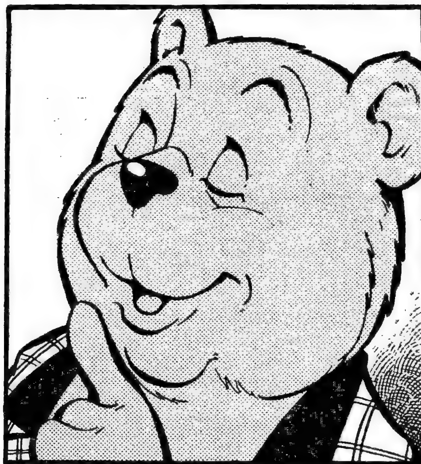
Hij wierp de kalender met een nijdige klap op de tafel en vervolgde: „Ik ben integendeel uitnemend in mijn opzet geslaagd. Ik weet nu op welke plek de gestolen vaas is weggeworpen door onze vriend hier". En hij maakte een gebaar naar de fruitkoopman, die dit gesprek met klemmend onbegrip had gevolgd. „Neem me niet kwalijk, meneer", stamelde deze, „ik snap niet veel van wat u daar zegt over zwarte kalenders en overdoen. Maar bedoelt u soms dat u nu weet waar de vaas is?"

„Precies!" antwoordde heer Bommel. „Ik heb... eh... je gangen nagegaan, als je begrijpt wat ik bedoel. Op de negende juli ging je van huis om de vaas aan de markies terug te brengen. Maar in plaats van dat goede voornemen uit te voeren, begon je opeens wild door het bos te rennen, waarna je de vaas in een holle boom hebt gegooid!" „'t Is mirakels!" riep de koopman verbluft. „Ja, alles ging precies zoals u zegt. Ik wilde de vaas terug brengen maar iemand zat me achterna en toen raakte ik de kluts kwijt".

„Dat was allemaal verbeelding", zei heer Bommel beslist. „Niemand zat je na, goede vriend. Dat weet ik zeker, want ik heb je van begin tot eind op de hielen gezeten en..." Hij brak af en staarde even dubbend voor zich uit. Toen schudde hij het hoofd, als wilde hij verwarde gedachten uitbannen. „Het doet er niet toe wie je heeft gevolgd", vervolgde hij, „hoofdzaak is, dat ik nu weet waar we de vaas kunnen vinden. Ik zal hem nu meteen ophalen en dan zullen we de moeilijkheden wel eens even tot een oplossing brengen!" Maar reeds dreigden nieuwe moeilijkheden en wel van de zijde van commissaris Bulle Bas. Deze hooggeplaatste politieambtenaar veerde plotseling overeind. „Dat ik daar nu niet eerder aan heb gedacht", mompelde hij. „De morgen na de inbraak heb ik Bommel op hoogst verdachte wijze in de omgeving zien rondrennen. Onbegrijpelijk dat ik deze belangrijke aanwijzing niet eerder heb onderzocht. Nu pas schiet het me te binnen... even duidelijk alsof het pas gebeurd is!!"

HEER BOMMEL GAAT HET OVERDOEN

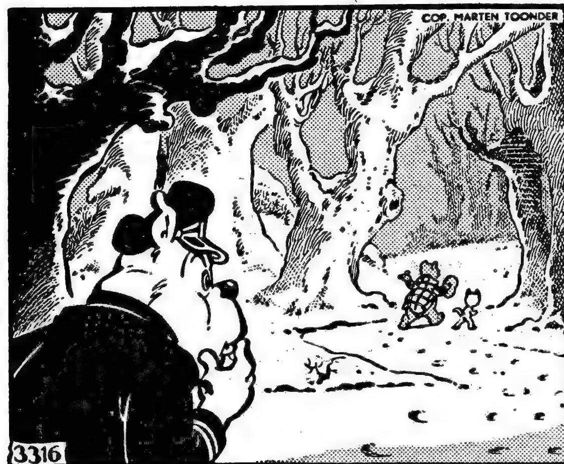

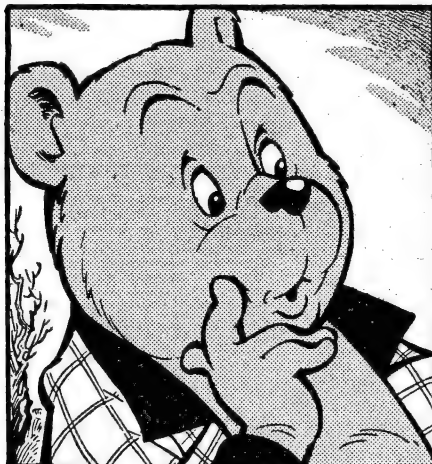

3315. Nu heer Bommel eenmaal wist waar hij de gestolen vaas moest zoeken, verloor hij weinig tijd. Gevolgd door Tom Poes verliet hij Bommelstein om het waardevolle voorwerp op te halen. „Excuseer, heer Olivier!" riep Joost, hem haastig nalopend. „De fruithandelaar zit in de salon te wenen. Wat moet ik met hem aanvangen, als ik zo vrij mag zijn?" „Wijs hem een plekje op zolder waar hij zich kan verbergen voor de politie", antwoordde heer Bommel. „Intussen zal ik enkele correcties in de afgelopen gebeurtenissen aanbrengen, waardoor zijn moeilijkheden zullen worden opgelost". „De politie? herhaalde Joost verschrikt. „Is hij dan voortvluchtig? En wat, als ik het vragen mag, bedoelt u met correcties in...? „Ik heb nu geen tijd om dat alles uit te leggen", onderbrak heer Bommel hem ongeduldig. „Doe nu maar wat ik zeg en verberg hem op zolder". Met deze woorden keerde hij zich om en begaf zich vastberaden op pad. Tom Poes volgde hem zorgelijk. Hij had opgemerkt dat heer Bommel de wonderlijke kalender bij zich had en dit stemde hem ongerust. „U gaat dus weer iets in het afgelopen jaar doen", zei hij, „denk toch aan de waarschuwingen van de grijsaard". „Och kom, je bent zwaar op de hand, jonge vriend", sprak heer Bommel zelfbewust glimlachend. „Mijn goede vader zei altijd: 'wie niet waagt, die niet wint' en daar houd ik mij aan. „Maar..." begon Tom Poes. „Bovendien", vervolgde heer Ollie, „heb ik een plannetje, een uitstekend plan, al zeg ik het zelf". „Hm", zei Tom Poes. Heer Bommel wierp hem een ontevreden blik toe. „Je hebt een kwalijke manier van „hm" zeggen, Tom Poes", zei hij berispend. „En je moet niet denken dat alleen maar jouw plannetjes goed zijn. Wacht nu maar rustig af en heb vertrouwen in een ouder en wijzer iemand". Heer Bommel zou wellicht minder zelfverzekerd zijn geweest, indien hij had geweten dat commissaris Bulle Bas op dat ogenblik het politiebureau verliet om zich naar dezelfde plek te spoeden. „Ik ga eens grondig de plaats onderzoeken waar ik Bommel destijds zo verdacht heb zien rondrennen", bromde hij. „Bij de holle beuk was hij toen opeens verdwenen. Misschien vind ik daar wel meer aanwijzingen over de diefstal. Ik snap nog niet, dat ik daar niet eerder aan heb gedacht!"

HEER BOMMEL GAAT HET OVERDOEN

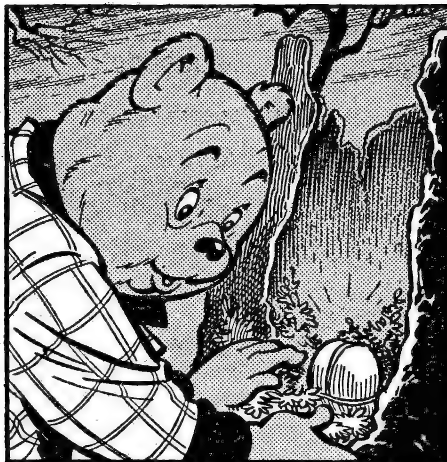

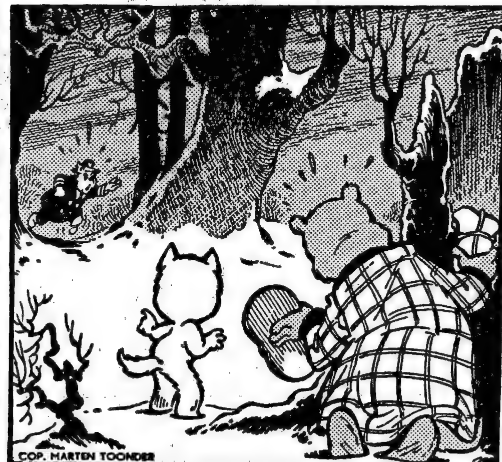

3316. „Hier was het", bromde commissaris Bulle Bas, „hier zag ik Bommel rennen achter een nog niet nader geïdentificeerd persoon. Ik geloof, dat ergens verband moet zijn tussen de diefstal van de gouden vaas en..."
Hij brak af en staarde getroffen naar de twee figuren die verderop over het thans besneeuwde pad liepen. Het waren Bommel en Tom Poes! Zijn gelaat kreeg een grimmige uitdrukking en ineengedoken sloop hij achter het tweetal aan, dat te druk in gesprek was om hiervan iets te merken. „Hier was het", sprak heer Bommel, „hier begon de koopman plotseling te rennen, omdat hij dacht dat hij achtervolgd werd. „Geen wonder", zei Tom Poes, „als u achter hem aan liep". „Onzin!", zei heer Ollie korzelig. „Hoewel, hm... hetzelfde heb ik me ook al afgevraagd. Maar vóór ik naar het verleden terugging, vertelde hij al dat hij voor iemand was gevlucht. Dat kan dus nooit voor mij zijn geweest. Hoe kan hij voor mij vluchten voordat ik hem achterna zat, als je begrijpt wat ik bedoel? Bah, wat ingewikkeld!" „Het is allemaal zo ingewikkeld geworden omdat u zich met afgelopen gebeurtenissen hebt bemoeid", zei Tom Poes. „Nu kunt u niet meer... eh... oorzaak en gevolg uit elkaar houden". „Dat heb je vast in een beeldverhaal gelezen, jonge vriend", veronderstelde heer Bommel. „In die wetenschappelijk getinte onzin over tijdreizen en zo, die tegenwoordig in de mode is. Dat is slechte lektuur voor jonge lieden. In mijn tijd- ...Wat is er? Wat kijk je?" „Ik dacht, dat ik iets achter ons hoorde", antwoordde Tom Poes, omkijkend. „Ik heb het gevoel dat iemand ons volgt". „Niets te zien", stelde heer Ollie vast, na een vluchtige blik achterom. „Zie je nu wel, dat je overspannen bent? Maar komaan, genoeg gepraat. Ginds zie ik de holle beuk, waarin zich de vaas moet bevinden". Achter hem kwam Bulle Bas voorzichtig uit de struiken waarin hij zich haastig had verscholen.

HEER BOMMEL GAAT HET OVERDOEN

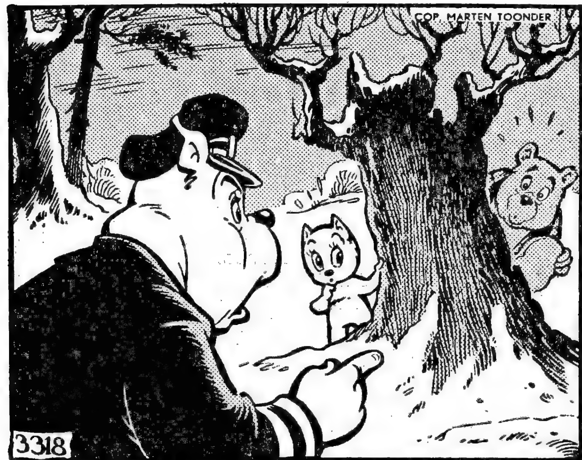

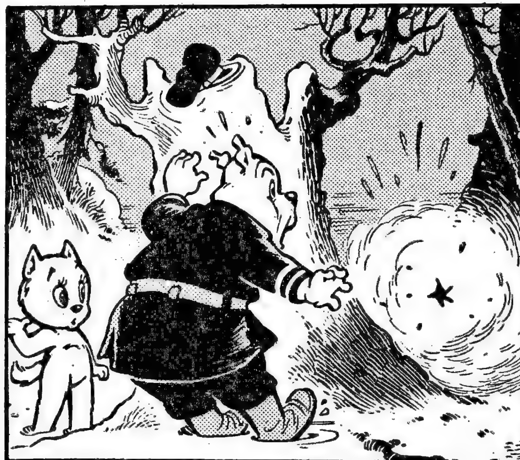

3317. Heer Bommel bleef even staan en beschouwde aandachtig het geboomte. „Juist!" sprak hij toen, op een verknarde, holle beuk toelopend. „Die was het. Daar moet de vaas in zitten". Hij wierp een blik in de holte van de boom maar ontwaarde niets dan verschimmelde aarde en dorre bladeren. „Vreemd", mompelde hij teleurgesteld, „ik heb vanmorgen toch heel goed gezien dat het pakje hierin viel. . ." „Maar wat u vanmorgen zag, gebeurde maanden geleden", merkte Tom Poes op. „Begin je weer ingewikkeld te praten?" vroeg heer Bommel ontstemd. „Wat doet het er toe of het lang of kort geleden is gebeurd?" „Het gebeurde in de zomer", zei Tom Poes, „sindsdien is het winter geworden; de bladeren zijn van de bomen gevallen, het heeft gewaaid en gesneeuwd en. . ." „Ik weet heus wel hoe jaargetijden verlopen", viel heer Bommel hem driftig in de rede. „Sta dus niet te babbelen als een weerbericht". „Ik wil alleen maar zeggen dat er intussen aarde, bladeren en sneeuw in de holte zijn gewaaid", verklaarde Tom Poes. Heer Ollie maakte een driftige beweging, maar toen kwam een nadenkende uitdrukking op zijn gelaat. „Je hebt een omslachtige manier je uit te drukken, jonge vriend", zei hij, „maar je opmerking is juist. Ik bedacht net, dat de vaas wel onder allerlei rommel bedolven zal zijn". Zo sprekend groef hij tussen de aarde en de dorre bladeren tot hij een hard voorwerp voelde. „Hier is het", riep hij, zegevierend een pakje tevoorschijn halend. „Precies zoals ik had verondersteld. Een aardig staaltje van speurderswerk, al zeg ik het zelf. De politie is toch maar niet op het idee gekomen om de gestolen vaas hier te zoeken". „Halt!" schalde opeens een barse stem. „Blijf staan. Verroer je niet! In naam der wet!" Het was commissaris Bulle Bas, die thans het ogenblik gekomen achtte om handelend op te treden.

HEER BOMMEL GAAT HET OVERDOEN

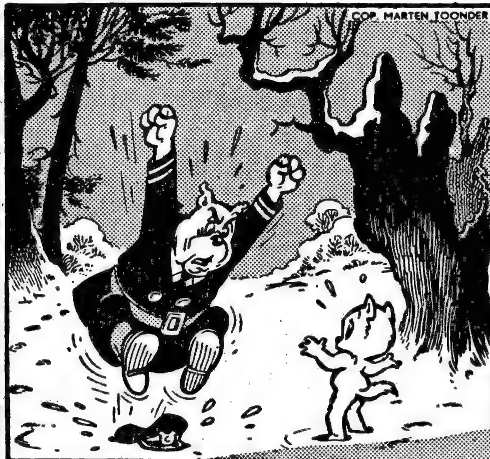

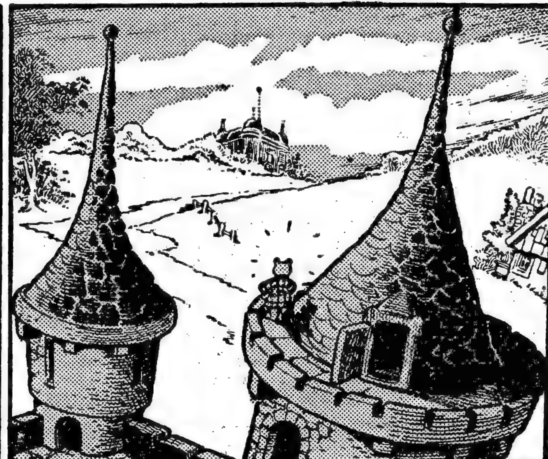
3318. Commissaris Bulle Bas was iemand die rechtlijnig dacht en handelde. En nu hij een rechte lijn tussen de diefstal van de vaas en de vreemde gedragingen van heer Bommel had ontdekt, ging hij recht op zijn doel af. „Halt!" herhaalde hij. „Verroer je niet. Wat heb je daar uit die holle boom gehaald? Verschuil je maar niet achter die stam, Bommel, ik heb je in de gaten".

Met ferme schreden kwam hij naderbij. Toen, plotseling, loeide er een windstoot door de dorre takken, er klonk een ploppend geluid en... weg was heer Bommel. Met een gesmoorde uitroep snelde de commissaris toe. „Wegduiken, huh?" gromde hij, achter de stam kijkend. „Dat zal je niet..." De woorden bestierven hem op de lippen toen hij ook daar geen spoor meer van heer Bommel kon ontdekken. „Da's sterk!" hijgde hij. „Zo zout heb ik het nog nooit gegeten!" Hij keek in de holle boom waar heer Bommel zijn gevulde gestalte toch onmogelijk in had kunnen persen en wroette zelfs overspannen tussen de dorre bladeren die daarin lagen. Maar hij vond slechts overwinterende insecten, die verontwaardigd een goed heenkomen zochten. „Da's sterk!" herhaalde hij. „Hij kan toch moeilijk in de lucht zijn opgelost!" Weinig vermoedde de realistische politieambtenaar dat hij hiermee dicht bij de waarheid was.

HEER BOMMEL GAAT HET OVERDOEN

3318. Verbeten wendde commissaris Bulle Bas zich tot Tom Poes. „Waar is Bommel?" snauwde hij. „Dat moet jij weten. Je stond vlak naast hem, toen hij verdween". „U was er ook bij", kaatste Tom Poes terug. Een diepe rimpel begon zich tussen de wenkbrauwen van de commissaris af te tekenen.

„Luister eens", zei hij met gevaarlijke kalmte, „ik zie aan je gezicht dat je hier meer van weet. Ik ben niet van gisteren, hm. Beantwoord dus mijn vraag, zonder omwegen. Waar is Bommel?" „Als ik het zeg, zult u me toch niet geloven", antwoordde Tom Poes. „WAAR IS BOMMEL?" herhaalde de commissaris met een stem, die de laatste dorre bladeren van de takken rukte.

„Goed", zei Tom Poes, schouderophalend, „als u het beslist weten wilt: heer Ollie is naar het afgelopen jaar teruggekeerd". Bulle Bas keek hem even met knipperende ogen aan. „Naar het afgelopen jaar, huh?" zei hij mat. „Een jaartje teruggegaan? Dat zei je toch, huh?" „Ja", antwoordde Tom Poes. "Maar waar hij precies zit kan ik niet op de maand nauwkeurig zeggen. Ergens in juli, denk ik.". Het gelaat van de politieambtenaar nam donkerpaarse tinten aan. Zijn adem ging zwaar. „Ergens in juli..." begon hij met een hese stem, die langzaam in volume toenam, totdat de luchten ervan daverden. „een reisje door de tijd, huh?

Van alle idiote, stompzinnige, vergezochte getuigenverklaringen die ik ooit gehoord heb, is dit... is dit... Ga weg!! Uit mijn ogen, voor ik mijn zelfbeheersing verlies!!!" En uitzinnig van drift smeet hij zijn pet op de grond en stampte er op. Een heel wat rustiger tafereeltje ontrolde zich aan de ogen van heer Bommel.

Vanaf de transen van Bommelstein zag hij de zomerzon ter kimme neigen. Peinzend staarde hij naar het kasteel van markies De Cantecler, dat zich in de verte tegen het avondrood aftekende. „Het is tijd", mompelde hij. „Thans zal ik eens voorgoed met de fouten uit het verleden afrekenen".

HEER BOMMEL GAAT HET OVERDOEN

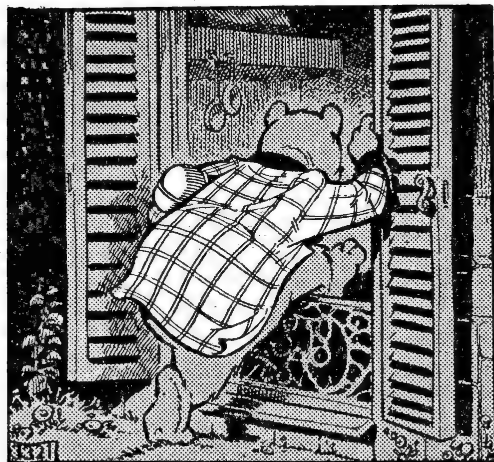

3320. Heer Bommel bleef op de transen van zijn burcht tot de nacht viel en de maan langzaam langs het duistere zwerk omhoog klom. „Het is tijd", mompelde hij, zich omkerend. „Niemand in de omgeving te zien. Dat is gunstig. Want een heer die zich door het verleden beweegt, moet zo weinig mogelijk aandacht trekken. Dat geeft maar verwarring en misverstanden en daar houd ik niet van". Zachtjes daalde hij de wenteltrap af en verliet even later Bommelstein, op weg naar het kasteel van markies De Cantecler. Een zacht avondwindje stak op, dat nog de warmte van de afgelopen dag met zich droeg. Het was een aangename overgang na de kille maand die heer Bommel een uurtje geleden had verlaten. Verkwikt stapte hij voort, maar toen hij het doel van zijn tocht naderde, werd zijn pas allengs langzamer.

„Ik mag nu beslist geen fout maken", dacht hij, „anders is de verwarring niet meer te overzien. Dan zou tom Poes weer 'hm' zeggen en dat brengt mij buiten mijzelve.". Hij bleef staan en overlegde nog eens goed. „Als ik de gestolen vaas nu onopgemerkt op zijn plaats terugzet, heb ik de diefstal in het verleden ongedaan gemaakt", mompelde hij, „dat is duidelijk. Maar men moet een Bommel zijn om op het idee te komen dit in het verleden te doen. Mijn goede vader zei altijd: 'Ollie, jongen, men kan nooit vroeg genoeg een fout herstellen' en daar houd ik mij aan. Dus hoe ik het ook beschouw, ik geloof dat mijn plannetje zal werken... als niemand me ziet. En omzichtig sloop hij op het kasteel af.

HEER BOMMEL GAAT HET OVERDOEN

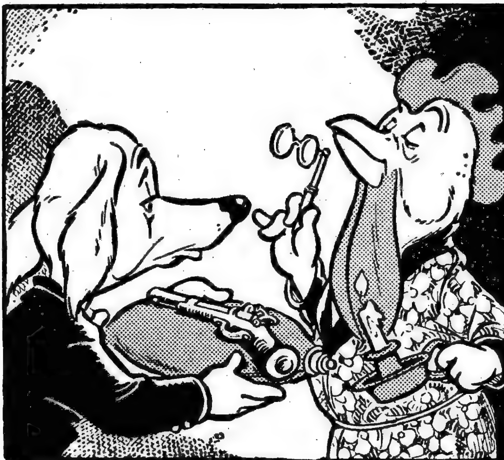

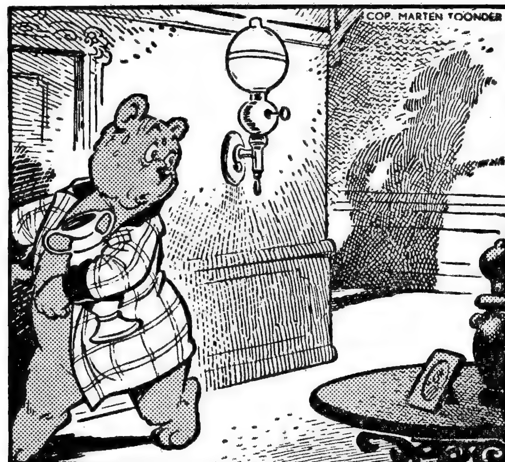

3321. Aan de achterzijde van Huize De Cantecler ontdekte heer Bommel een keukenraam dat was opengelaten. „Een grove onachtzaamheid, die ik van Joost niet zou dulden", mompelde hij, terwijl hij door het venster op het daarachter liggende aanrecht stapte. „Geen wonder, dat hier vazen worden gestolen. Mijn goede vader zei altijd: 'de gelegenheid maakt de dief' en daar houd ik mij aan... eh... dat is te zeggen, ik vind het onverantwoordelijk. Wanneer ik een duister persoon was geweest in plaats van een heer met goede bedoelingen, zou het een klein kunstje zijn om héél stil..." Héél stil bleef het echter niet, want toen heer Ollie zich over het aanrecht bewoog, stapte hij in een schaaltje mayonaise en zag geen kans in dit glibberige goed zijn evenwicht te bewaren. In zittende houding schoof hij een eindweegs tussen diverse schotels om tenslotte tegen een welvoorziene porseleinkast te stuiten. Verkrampt zag hij toe, hoe watervallen porselein met groot geraas omlaag stortten. Een metalen deksel bleef nog een aardig poosje, galmend als een noodklok, op de stenen tegels rondtollen. „Oef!!" hijgde heer Bommel, toen de laatste echo's waren verstorven, „ik hoop maar dat niemand dit gehoord heeft". Deze hoop was echter ijdel, want in een hoger gelegen slaapkamer kwam markies De Cantecler luisterend in zijn hemelbed overeind. „Sapristi! Wat is dat?" mompelde hij. „Het lijkt wel, parbleu, of onverlaten bezig zijn mijn slot af te breken!"

HEER BOMMEL GAAT HET OVERDOEN

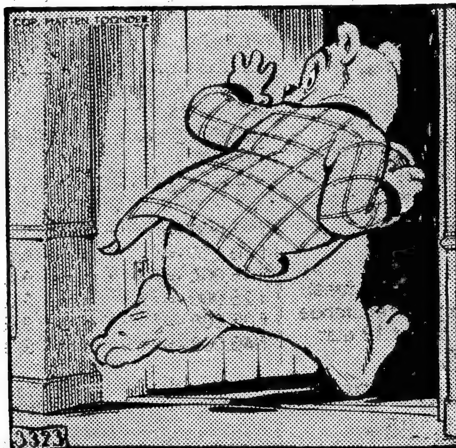

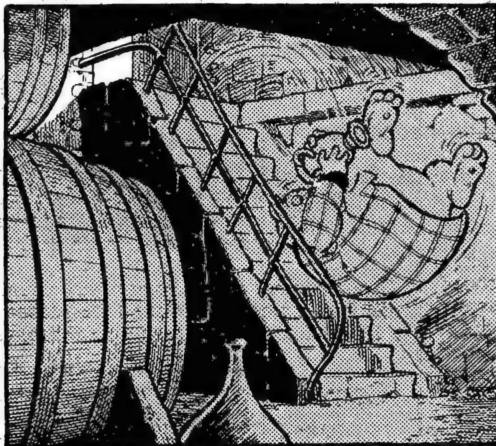

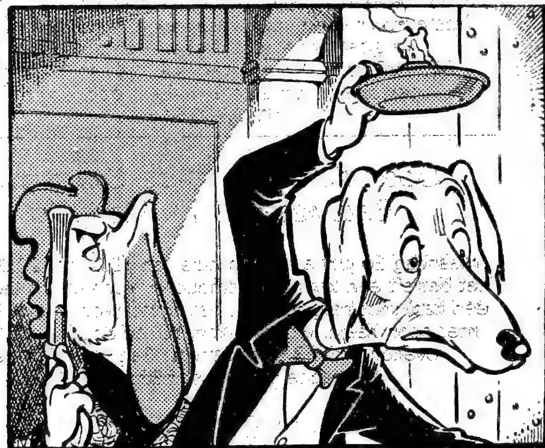

3322. Markies De Cantecler daalde halverwege de trap af en tuurde luisterend naar de duistere gangen en portalen. In de stilte, die thans weer in het slot was teruggekeerd, meende hij het geluid van sluipende voetstappen te horen. Snel en geruisloos ging de edelman weer de trap op. „Johan!" riep hij met gedempte stem omhoog. „Breng mijn ruiterpistool". De aangeroepene bleek een bewonderenswaardig afgerichte bediende, want enkele tellen later stond hij al met het gevraagde wapen voor zijn meester. Hij bood het wapen zwijgend aan, want de markies had zijn personeel verboden om het woord tot hem te richten wanneer hen niets werd gevraad. De edelman duwde hem de kaars in handen en ging voor, de trap af en de gang in, waar hij de voetstappen had gehoord. Heer Bommel, die zich daar had teruggetrokken, zag met groot onbehagen zijn onheilspellende schaduw om de hoek verschijnen. „Hier moet het canaille ergen zitten", hoorde hij de markies zeggen. „Vooruit, Johan, ga de hoek om en houd de kaars omhoog!! Het eerste schot moet raak zijn, net als de vorige keer". „Ach, ach", dacht heer Bommel, verwilderd rond kijkend, „dat schiet maar raak zonder zich om anderen te bekommeren. Wat een toestand!! Als ik niet vlug een schuilplaats vind, wordt er op mij geschoten en daar kan mijn teer gestel niet tegen!".

HEER BOMMEL GAAT HET OVERDOEN

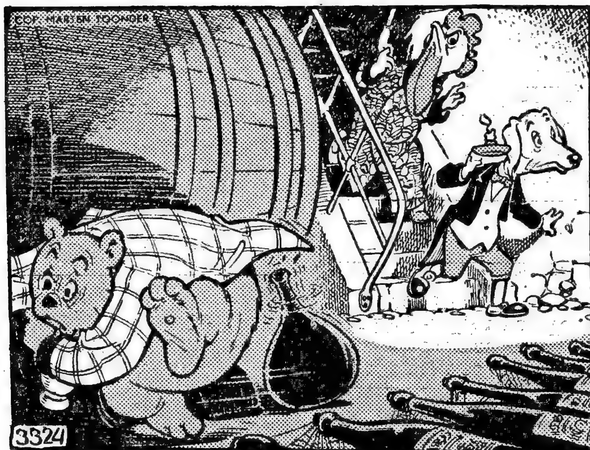

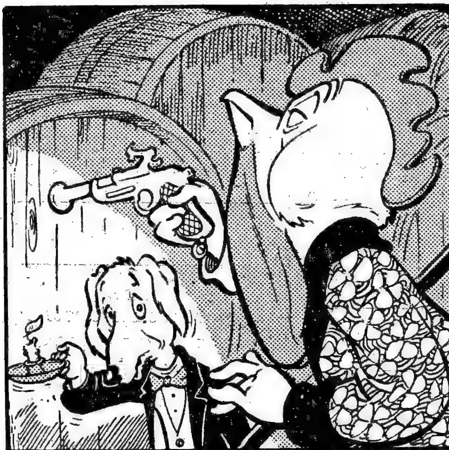

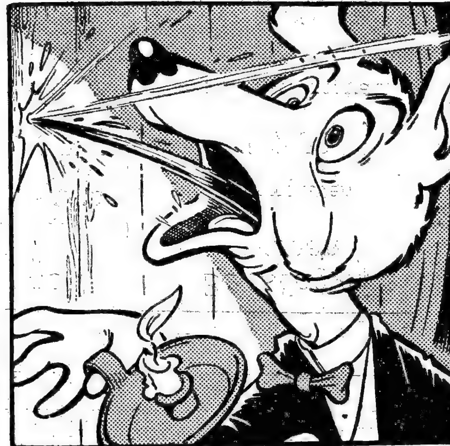

3323. Met een schichtige blik achterom rukte heer Bommel de eerste de beste deur open die binnen zijn bereik was. Hij deed twee passen in de donkere ruimte daarachter en... het volgende ogenblik viel hij dreunend een trapje af. In ontredderde toestand kwam hij beneden aan, maar nóg waren zijn beproevingen niet ten einde. Haastig naderende voetstappen bewezen dat het gerucht van zijn afdaling niet onopgemerkt was gebleven. „De insluiper is in de wijnkelder", hoorde hij de koude stem van de markies roepen. „Thans kan hij niet meer ontsnappen.
Kreunend kwam de zwaarbeproefde heer overeind en sleepte zijn gekneusde lichaam achter een groot wijnvat. „Alles valt tegen", zuchtte hij bitter, „ach, ach, dit is wel een zeer donker verleden waarin ik verzeild ben geraakt!"
„Wee, wee, wie het jaar verdoezelt!" huilde een ijle stem door een spleet in het kelderraampje. „Dubbel doen maakt de kalender zwart". Heer Bommel bedwong een vergramde uitroep, want op dat ogenblik ging de kelderdeur verder open en een flakkerend schijnsel verlichtte de ruimte. Bij het onzekere licht van de kaars tuurde het bleke gelaat van de bediende omlaag. Achter hem stond de markies met opgeheven pistool. „Ga naar omlaag en houd de kaars omhoog, Johan!!" beval de edelman. „In deze ruimte wil ik zeker van mijn schot zijn. Ik zou niet gaarne een vat met een mijner kostelijke wijnen doorboren".

HEER BOMMEL GAAT HET OVERDOEN

3324. Markies De Cantecler had een welvoorziene wijnkelder, zodat er weinig ruimte beschikbaar was, waarin heer Bommel zijn gevulde gestalte kon verbergen. Overspannen scharrelde hij tussen de wijnsoorten rond tot dat hij zich uiteindelijk in een kleine ruimte tussen twee forse vaten kon persen. Maar al was hij nu buiten het gezicht, buiten gehoor was hij nog niet. Een zacht gerinkel van een rij champagneflessen verried dat iemand daar stond te bibberen.

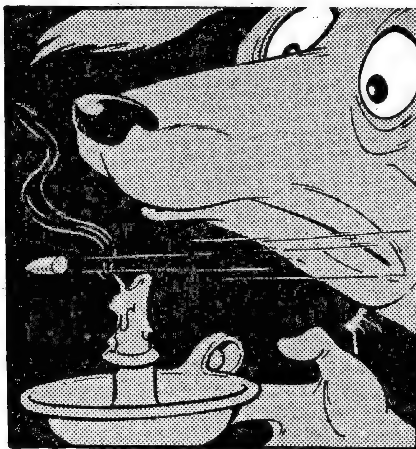
Dit trok de aandacht van de markies, die achter zijn knecht in de kelder afdaalde. „Parbleu", sprak hij, „het diefachtige canaille heeft zich achter mijn rode port verscholen.

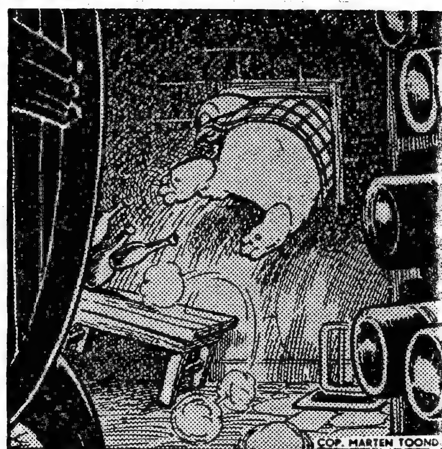
Ga daar staan, Johan en licht bij. Hoger, die kaars!! Juist, ja houd hem zo!" Hij hief het pistool op, kneep één oog dicht en mikte langdurig. Toen daverde er een schot door de kelderruimte.

Er klonk een kreet, die overging in een benauwd gegorgel en een rode plas verspreidde zich langzaam over de vloer... De kreet en het gegorgel kwamen van Johan, want de kogel was vlakbij zijn hoofd in een vat gedrongen en nu spoot de kostelijke rode port hem in de keel.

HEER BOMMEL GAAT HET OVERDOEN

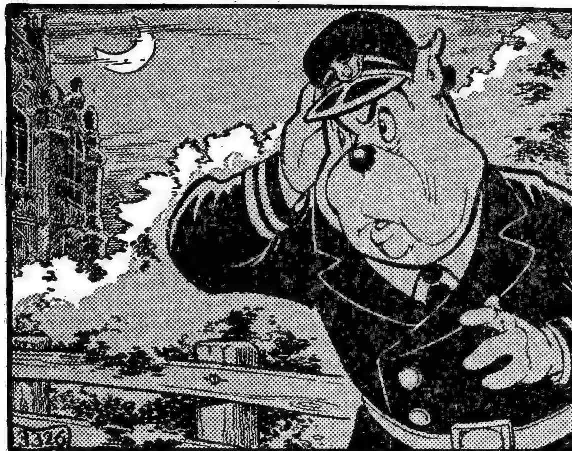

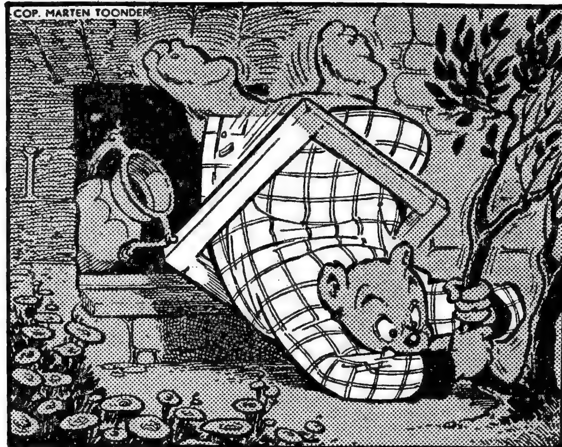

3325. Markies De Cantecler was een koelbloedig iemand. Hoewel zijn eerste schot bijna zijn trouwe bediende had getroffen, laadde hij kalm zijn pistool om een tweede schot te wagen. De trouwe bediende echter kon niet dezelfde gemoedsrust opbrengen als zijn meester. Met angstige blikken staarde hij naar het glanzende wapen, dat weer in zijn richting wees. Voorzichtig wilde hij een stapje achteruit doen, doch de bevelende stem van de markies weerhield hem. „Staan blijven!" zei de edelman koel. „En beef niet zo met die kaars. In een situatie als deze moet het hoofd koel en de hand vast zijn". Met vaste hand hief hij zijn pistool op en richtte op een hoek van de kelder, waar een rijtje zacht rinkelende flessen de schuilplaats van de bevende Bommel verried. Weer daverde een schot... De echo's van de knal weerklonken in een diepe duisternis, want de kogel had onderweg Johan's kaars getroffen. Benauwde zuchten, die in het donker opklonken, bewezen dat de trouwe bediende zijn zenuwen nog slechts met moeite de baas kon. Heer Bommel's zenuwen waren niet langer tegen de toestand opgewassen. Vlak naast hem had de kogel een champagnefles uit elkaar doen barsten en dit maakte hem uitzinnig van angst. Met een doffe wanhoopskreet stortte hij zich dwars door het glas van het kelderraampje en trachtte zich spartelend en kronkelend naar buiten te wringen. Dit lukte slechts gedeeltelijk en halverwege bleef hij steken, als een kurk in een fles...

HEER BOMMEL GAAT HET OVERDOEN

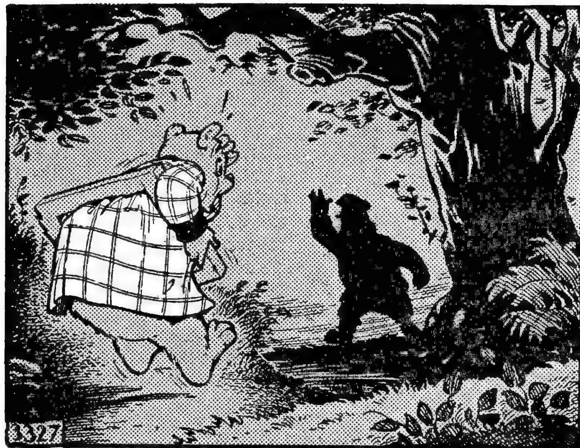

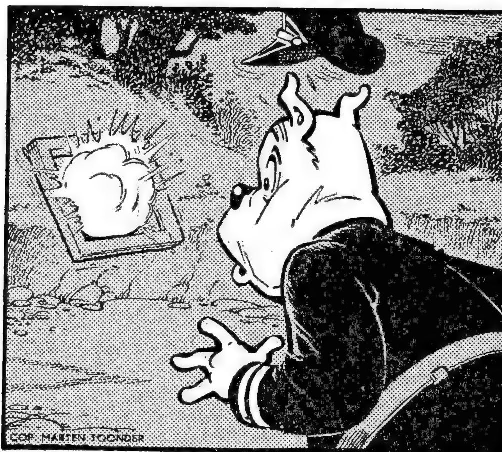

3326. Commissaris Bulle Bas was op weg naar huis toen hij plotseling de schoten hoorde die markies De Cantecler in zijn wijnkelder had afgevuurd. „Er wordt geschoten. . ." stelde hij scherpzinnig vast. „Het klonk uit de richting van Huize De Cantecler. Hm, dat moet onderzocht worden. Er zouden daar weleens dingen gebeuren, die niet door de beugel kunnen". Het was een juiste gevolgtrekking, daar kon heer Bommel van meepraten. Beklemd steunend, deed hij nog steeds verwoede pogingen om zijn ronde vormen door het raamkozijn te persen.

Iedere wiskundige had hem op het nutteloze van deze pogingen kunnen wijzen: zolang de kwadratuur van de cirkel nog niet is opgelost, gaan geen ronde lichamen door vierkante openingen van ongeveer dezelfde omtrek. In zo'n geval wordt òf het lichaam òf het vierkant uit zijn verband gerukt. Ditmaal moest het vierkant het ontgelden; krakend liet het kozijn uit de muur los en heer Ollie schoot naar buiten als een kurk uit een fles. Het was de hoogste tijd, want achter hem klonk opnieuw een schot en een kogel floot door de opening die heer Bommel zoëven nog volledig had opgevuld. Op handen en voeten maakte hij dat hij buiten schot kwam, maar daarbij merkte hij niet, dat de vaas waar alles om begonnen was, in de kelder terugviel. „Wee, wee, wie het overdoet", huilde een ijle stem, toen de vaas in een kelderputje plonsde en in drabbig water verzonk.

HEER BOMMEL GAAT HET OVERDOEN

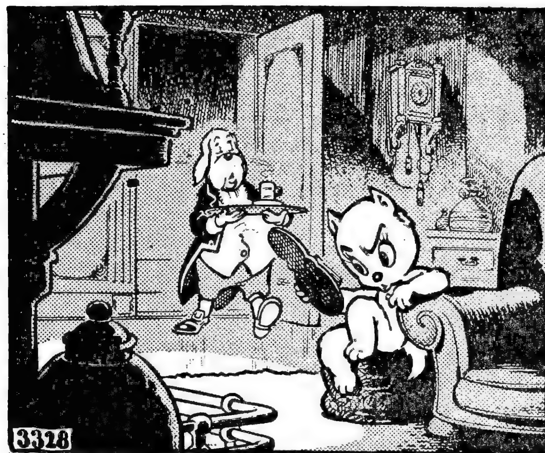

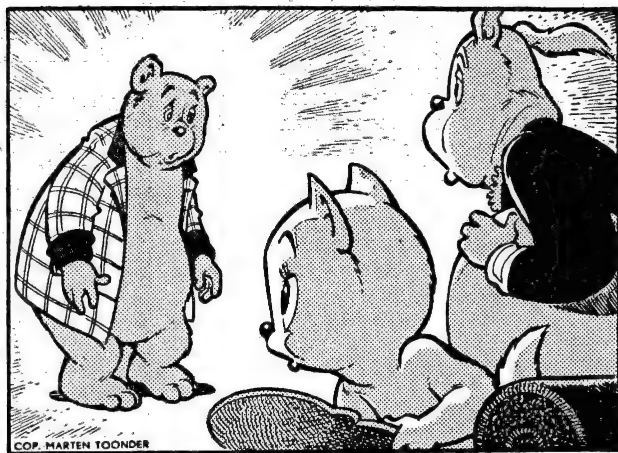

3327. Ontredderd vluchtte heer Bommel de nacht in. Uit het donkere slot achter hem klonk verward rumoer en geroep, hetgeen hem tot grote spoed aanzette. Maar juist wilde hij dwars door de haag het domein van de markies verlaten toen plotseling de gestalte van commissaris Bulle Bas hem de weg versperde. „Halt!" riep de commissaris. „Wat doe je hier?" Het was een eenvoudige vraag, die echter moeilijk te beantwoorden is wanneer men over andermans gazons snelt, gekleed in een raamkozijn. „O... eh... dag commissaris", zei heer Ollie zwakjes. „Ik hm, ik wandel een beetje". Het klonk niet overtuigend. „Een beetje wandelen, huh?" bromde Bulle Bas en zijn blikken rustten argwanend op heer Bommel's vreemde omlijsting. Toen trok hij zijn notitieboekje en nam een officiële houding aan. „Laat me door", riep heer Bommel met een schichtige blik achterom. „Ik wil weg. Ik heb haast". „Ja, ja", zei de commissaris met zware hoon. „Haast huh? Dat begrijp ik. Maar je blijft hier, tot ik..." Op dat ogenblik loeide er een windvlaag door het gebladerte en met een knappend geluid implodeerde heer Bommel in het niet. Het kozijn viel leeg op de grond... Het gelaat van de commissaris begon langzaam te verkleuren, zijn denken werd troebel. Zwaar ademend raapte hij het kozijn op en tastte paniekerig door de opening rond. „Dit... dit kan niet", hijgde hij. „Ik... ik ben overwerkt". Toen liet hij de lijst vallen en snelde overspannen heen.

HEER BOMMEL GAAT HET OVERDOEN

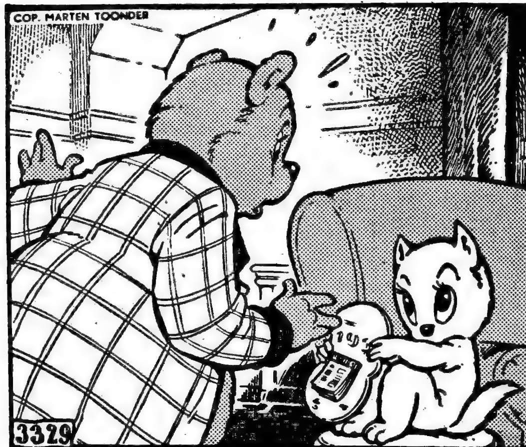

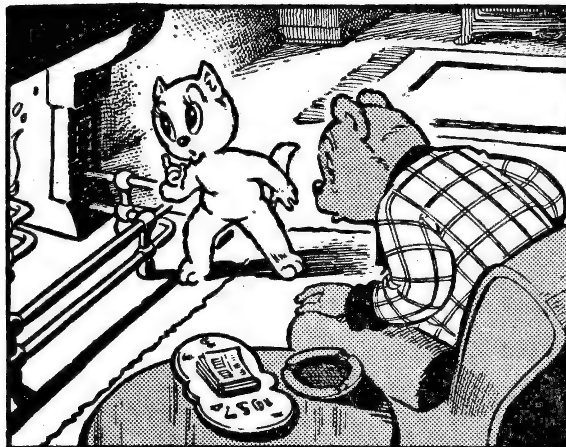

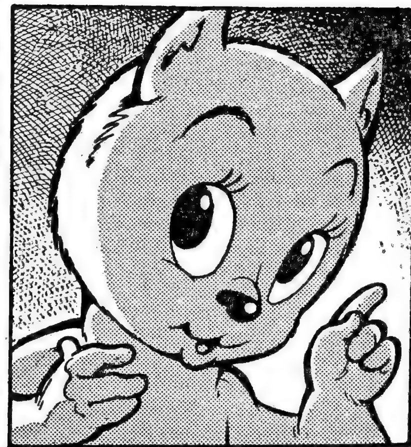

3328. Tom Poes zat bij de haard in slot Bommelstein en wachtte op de terugkeer van heer Ollie.
Hij had de kalender hierheen gebracht omdat hij zo langzamerhand wel had gemerkt dat heer Bommel na elke tocht door het verleden op de plek terugkeerde, waar zich de kalender bevond.
„Excuseer, jonge heer", sprak Joost, binnentredend, „maar is het u bekend of heer Olivier nog lang weg zal blijven?" „Ik denk dat heer Ollie wel voor twaalven terug zal zijn", antwoordde Tom Poes in gedachten, „want dan begint een nieuw kalenderblad". Joost wierp een argwanende blik op de vreemde kalender. „Ahum", zei hij, „de samenhang tussen de kalender en heer Olivier's terugkomst is mij niet geheel duidelijk". Hij zette een kopje koffie bij Tom Poes neer en bleef nog even talmen, het dienblad door zijn handen draaiend. „Er is mij veel niet duidelijk van hetgeen hier de laatste tijd plaats grijpt", vervolgde hij, voorzichtig zijn woorden kiezend, „en hoewel het mij niet past om naar het hoe en waarom van heer Olivier's gedragingen te vragen, zijn er toch... hm..." „Ja, ja", zei Tom Poes, „ik begrijp het".
Hierdoor aangemoedigd vervolgde Joost: „Neem bijvoorbeeld het gedrag van de fruithandelaar, die thans op de zolder logeert. Elke keer als ik kom, verbergt hij zich schreiend in een oude hooikist en smeekt mij om hem niet in de gevangenis te werpen. Zoiets geeft te denken. Ik krijg sterk de indruk, dat deze handelaar zich hier voor de politie verborgen houdt en dat is zeer betreurenswaardig in een fatsoenlijk huis. Voorts is de ongebruikelijke wijze waarop heer Olivier gaat en komt..."
De brave knecht zweeg onthutst toen heer Bommel opnieuw een staaltje gaf van ongebruikelijk aankomen.
Een piep... een lichtflits... en daar stond hij. Maar het was een veranderde heer Ollie die uit het verleden terugkwam. De eens zo levenslustige heer zag er oud en gebogen uit...

HEER BOMMEL GAAT HET OVERDOEN

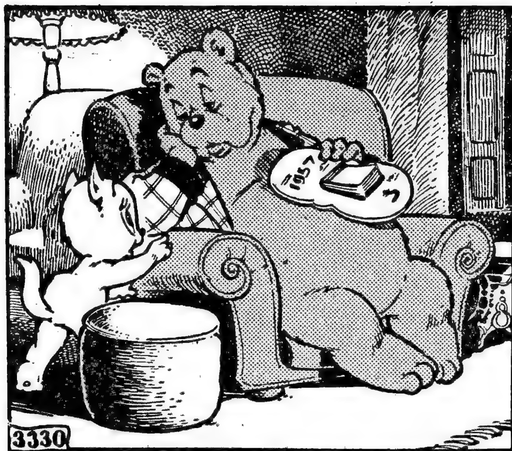

3329. „Tom Poes", sprak heer Bommel toonloos, zodra hij vaste voet in zijn eigen tijd had gekregen, „ik ben een gebroken heer. Spiegel je aan mijn voorbeeld, jonge vriend en tracht nooit om het verleden te veranderen. Dat is fout, neem dat van mij aan". „Hm", zei Tom Poes.

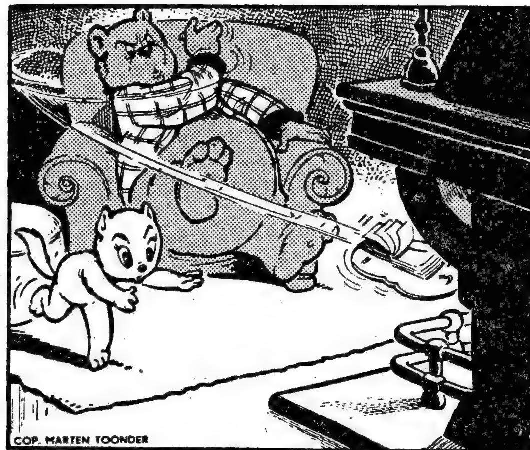
Maar toen hij zag hoe gebogen en verouderd heer Bommel er uit zag, slikte hij de rest van zijn woorden in. „Wat is er dan gebeurd, heer Ollie?" vroeg hij slechts. „Alles is verkeerd gegaan", antwoordde heer Bommel, terwijl hij zich vermoeid in zijn zetel liet neervallen. „De vaas heb ik in het verleden verloren en ik heb me zo verdacht gemaakt, dat ik nu wel als dief zal worden gebrandmerkt. De eer en goede naam van een Bommel zijn bevlekt. Ach, ach, dat had mijn goede vader eens moeten weten...".

Gebogen, alsof een zware last op zijn schouders drukte, staarde hij in het vuur, dat door een plotselinge windstoot opvlamde. „Wee, wee, wie het overdoet!" klaagde de stem van de grijsaard op akelige wijze door de schoorsteen. „Dubbele jaren geven dubbele lasten!" „Daar heb je hem weer!" zei Tom Poes oneerbiedig. Hij had medelijden met heer Bommel en hij vond dat het nu niet nog eens extra moest worden aangedikt. Maar heer Bommel hief mat de hand op. „Hij heeft gelijk, Tom Poes", zei hij vermoeid. Ik heb verkeerd gehandeld. Als ik het kon overdoen, zou ik NIETS overdoen, als je begrijpt wat ik bedoel". „Wacht eens...!" riep Tom Poes, oprend. „Daar zegt u zoiets! Ik weet een middeltje om u uit deze narigheid te helpen!"

HEER BOMMEL GAAT HET OVERDOEN

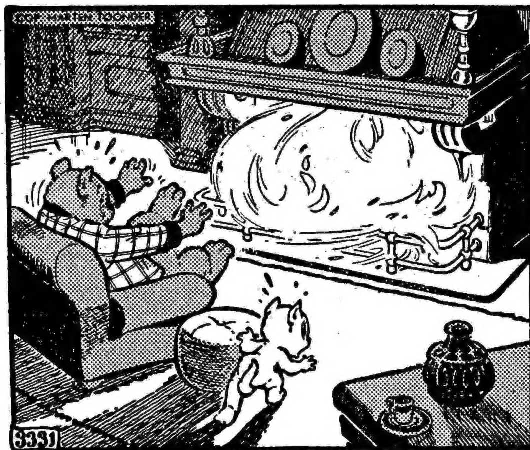

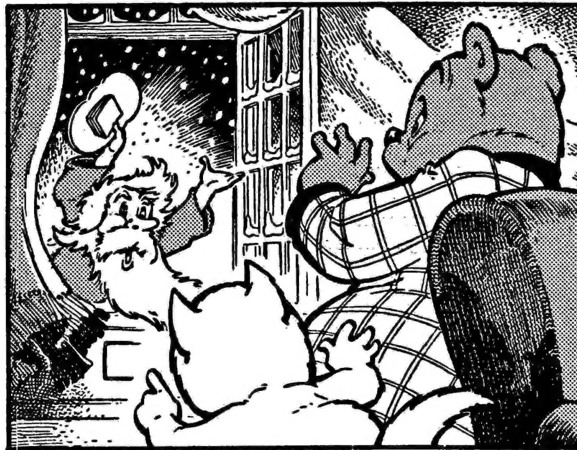

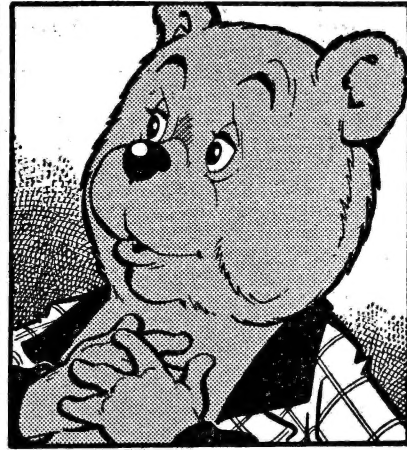

„Luister, heer Ollie!" riep Tom Poes opgewonden. „Ik geloof dat ik een oplossing weet. U kunt de kalender gebruiken om alle narigheid ongedaan te maken!" Er trok even een bleke glimlach over heer Bommel's vervallen trekken. „Och ja, op jouw leeftijd denkt men al gauw, dat men een oplossing voor alles weet," zei hij toegevend „maar nu de jaren met dubbele last op mij drukken, weet ik beter." „Luister nu even," zei Tom Poes ongeduldig. „Alle narigheid is begonnen toen u destijds de kalender in handen kreeg. In plaats van hem aan de grijsaard te geven, gebruikte u de kalender om in het verleden allerlei dingen te gaan overdoen. Maar in plaats van fouten te herstellen, maakte u ze daarmee steeds erger en..." „Ja, ja" viel Heer Bommel hem bitter in de rede, „begin dit verhaal nu niet nog eens te vertellen. Ik weet heus wel wat er gebeurd is, want ik heb het dubbel meegemaakt." „De kalender is dus het begin van alle narigheid," vervolgde Tom Poes, zonder zich aan deze smartelijke uitroep te storen. „U moet dus naar de datum terugkeren waarop u hem voor het eerst in handen kreeg en hem dan ongebruikt aan de grijsaard teruggeven! Ongebruikt, zonder iets over te doen!" „Zonder iets over te doen?" herhaalde Heer Bommel, terwijl hij dubbend de zwart geworden kalenderblaadjes bekeek. „Maar eigenlijk doe ik dan wèl iets over, als je begrijpt wat ik bedoel." Het werd opeens vreemd stil om hem been. De wind loeide niet meer rond slot Bommelstein. Het leek alsof alles de adem inhield. Toen schudde heer Bommel plotseling het hoofd. „Nee, jonge vriend," sprak hij, „met het afgelopen jaar bemoei ik me niet meer. Vort met dat ding!" En met iets van zijn oude felheid smeet hij de kalender in het vuur.

HEER BOMMEL GAAT HET OVERDOEN

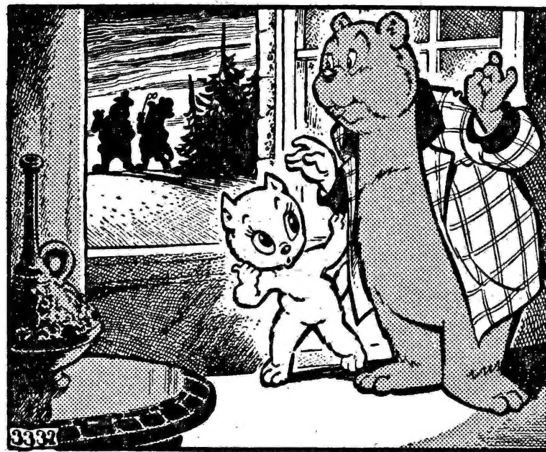

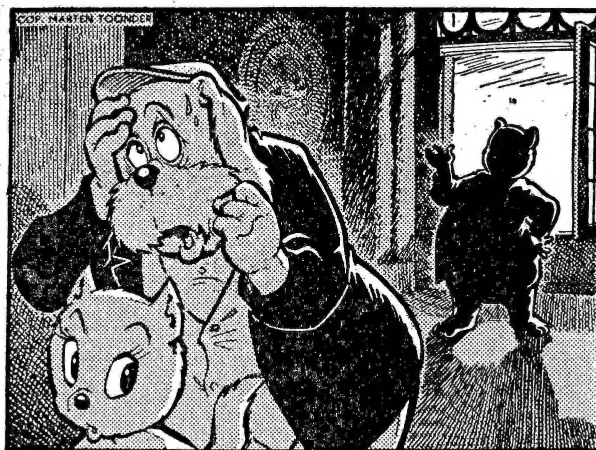
Nauwelijks had Heer Bommel de kalender in de haard gesmeten of een felle vuurgloed lichtte op, die hem geblakerd achteruit deed deinzen. Vreemde, witte vlammen flakkerden een ogenblik als wapperende, witte haren in de schouw; toen verdwenen zij loeiend in de schoorsteen. Dit geloei werd dadelijk overgenomen door een windstoot, die het oude slot op zijn grondvesten deed schudden. Het raam vloog open en daar, tussen de wapperende gordijnen, verscheen het gelaat van de geheimzinnige grijsaard. Hij had de kalender in de hand, die plotseling zo wit was geworden als de lakens in advertenties voor wasmiddelen. „Goed gedaan," klonk zijn ijle stem boven de wind uit. „Alleen door loutering worden de zwarte bladzijden uit het verleden weer wit!"

Hij verdween, het raam klapte dicht en de wind ging liggen. Met een lange, diepe zucht hervatte heer Bommel zijn ademhaling, die hij gedurende de snel opeenvolgende gebeurtenissen had vergeten voort te zetten. „Een vreemd iemand, deze bejaarde persoon." zei hij nog wat ademloos, „vol onverwachte trekjes!" „Hij scheen nu erg tevreden over u te zijn," merkte Tom Poes op. „Ongetwijfeld," antwoordde heer Bommel, in wie het oude vuur en zelfvertrouwen weer was teruggekeerd. „Hij en ik hebben onze meningsverschillen gehad, doch dat is nu voorbij. Weliswaar kan ik niet instemmen met zijn gewoonte om plotseling mijn ramen open te smijten en mij toe te schreeuwen, doch ik moet erkennen, dat hij ditmaal het diepere gevoelsleven van een Bommel heel fijntjes heeft aangevoeld. Ik ben een gelouterd heer, als je begrijpt wat hij bedoelde."

HEER BOMMEL GAAT HET OVERDOEN

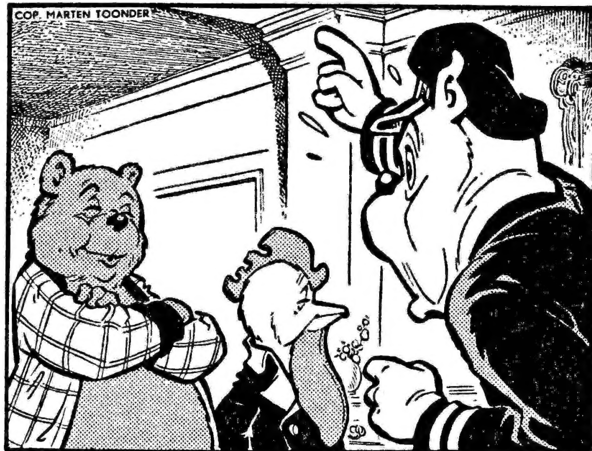

„Een nieuwe dag is aangebroken," sprak heer Bommel monter, het venster openend. „Een nieuwe dag die om daden vraagt. Wat achter ons ligt..." „Heer Ollie!" riep Tom Poes. „Daar..." „Wat achter ons ligt moeten wij met rust laten," vervolgde Heer Bommel met enige stemverheffing, „we moeten ons slechts bemoeien met wat vóór ons ligt. Dit is leerzaam, jonge vrind. Als je dit goed begrepen hebt, zijn de afgelopen gebeurtenissen niet vergeefs geweest." „Hm," zei Tom Poes . „Ik ben bang, dat de gebeurtenissen nog niet afgelopen zijn. Daar komen de commissaris en de markies aan." Heer Bommel keek naar buiten en verloor bijna even zijn herwonnen zelfvertrouwen. Maar hij herstelde zich snel. „Laat ze komen," sprak hij dapper, „ik heb mijn kalenders achter mij verbrand en ik sta pal!" „Maar daarmee hebt u de moeilijkheden nog niet opgelost," zei Tom Poes. „De diefstal heeft u niet ongedaan kunnen maken en daar bent u nu helemaal in betrokken geraakt." Als om deze woorden te onderstrepen, kwam op dat moment de fruitkoopman jammerend binnenstormen. „Ze komen," gilde hij overspannen, „ik zag het door het zolderraam. Wat moet ik doen? Verberg me, help me. U hebt van mij een dief gmaakt!" „Je vergist je, goede vriend!" antwoordde heer heer Bommel. „Je hebt van jezelf een dief gemaakt. Maar ik ben me ervan bewust, dat ik daaraan mede schuld heb en die schuld zal ik ten volle dragen. Laat mij nu alleen. Gelouterd en alleen zal ik de moeilijkheden oplossen." Als hem dat nu maar lukt," dacht Tom Poes , terwijl hij met de koopman het vertrek verliet. „Ik ben blij dat heer Ollie zijn zelfvertrouwen terug heeft, maar heeft hij er nu niet een beetje te véél van teruggekregen?"

HEER BOMMEL GAAT HET OVERDOEN

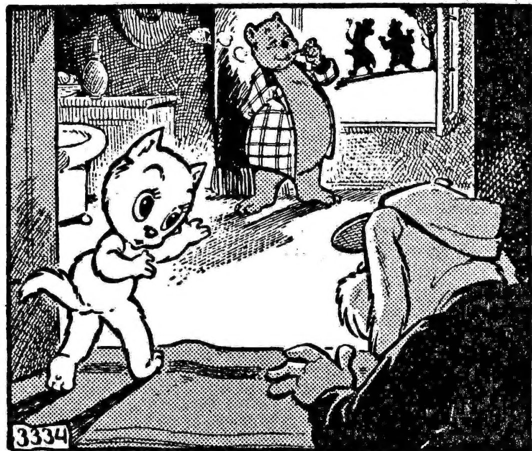

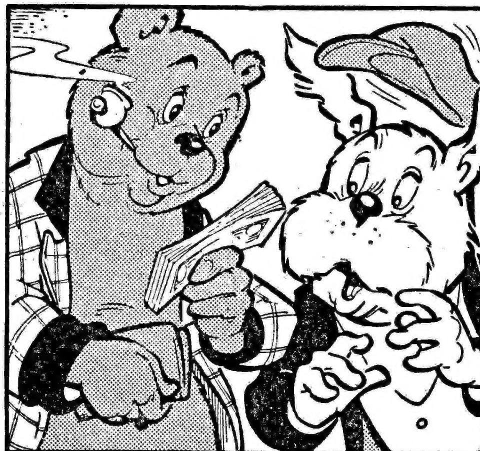

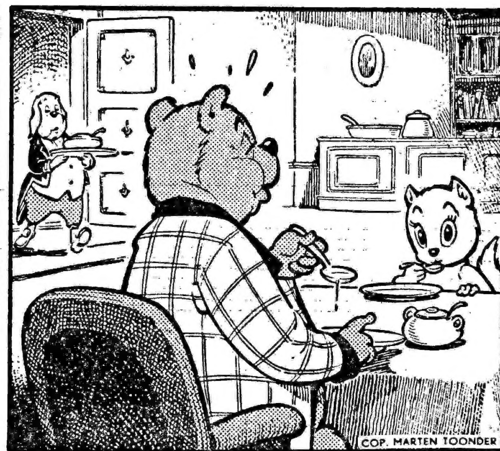

3333 Heer Bommel voelde zich niet helemaal op zijn gemak toen hij de markies en de commissaris ontving. Want het valt als heer van stand niet mee, de verantwoording van een diefstal te dragen, zelfs niet als men gelouterd is. Doch ook de markies scheen ietwat verlegen met zijn houding te zijn. De edelman speelde nerveus met zijn lorgnon en wierp een onzekere blik op Bulle Bas. „Vooruit," spoorde deze hem aan, „vertel het ook maar eens aan hem!" „Juist!" sprak de markies. „Eh... Bommel, ik ben u een verklaring schuldig. Gij zijt nogal... eh... betrokken geweest bij de diefstal van mijn gouden vaas. Een kostbaar familiestuk, afkomstig van..." „Ter zake!" viel Bulle Bas hem grimmig in de rede. „Noem de feiten!" „Wel, hm," vervolgde de markies, „die diefstal schijnt op een misverstand te berusten. Ge moet weten, dat omstreeks de tijd van die... eh... zogenaamde diefstal een putje in mijn wijnkelder van een nieuw rooster werd voorzien. Hedenmorgen was dat putje verstopt, zodat het rooster moest worden weggebroken. Wie schetst mijn verbazing, toen de gesto... eh... de vermiste vaas in dat putje bleek te liggen. Dat bewijst dus..." „Dat bewijst, dat de vaas daar aldoor heeft gelegen en dus onmogelijk gestolen kon zijn!" vulde de commissaris aan. „Het bewijst, dat de politie, die al genoeg te doen heeft, met onzin is lastig gevallen. De een doet maar klakkeloos aangifte van diefstal en de ander..." (hier keek hij heer Bommel streng aan) „verhoogt de verwarring nog door privé-detective te gaan spelen. Maar laat ik jullie nu eens één ding zeggen..." Het waren meerdere dingen die de verbolgen politieambtenaar nog te vertellen had, maar heer Ollie liet het rustig over zich heen komen. „U hebt het moeilijk gehad, commissaris," gaf hij gul toe, „maar moeilijkheden louteren ons, als u begrijpt wat ik bedoel."

HEER BOMMEL GAAT HET OVERDOEN

3334 Nauwelijks waren de markies en commissaris Bulle Bas vertrokken, of Tom Poes en de fruitkoopman kwamen horen hoe het gesprek was verlopen. Zij troffen een tevreden en zelfverzekerde heer Bommel aan. „Kom rustig naderbij, vriend," sprak hij tot de koopman, die nog wat angstig om de hoek van de deur loerde. „Er rust geen verdenking meer op je, want het is gebleken dat die vaas al die tijd in de kelder van de markies heeft gelegen." „Watte?" riep de koopman verbaasd, „hoe kan dat nou? Als ik hem heb meegenomen, kan hij toch onmogelijk in de kelder hebben gelegen?" „Je moet het uit een andere hoek bekijken, net als de politie," antwoordde heer Bommel. „Als de vaas aldoor in de kelder heeft gelegen, kun je hem onmogelijk hebben meegenomen. Ik heb die diefstal gelouterd, als je begrijpt wat ik bedoel." „Gelouterd?" herhaalde de koopman. „In elk geval is de vaas weer bij de eigenaar terug en wordt u niet meer van diefstal verdacht," zei Tom Poes haastig. „En dat is het voornaamste." „Nee," sprak heer Bommel, „het voornaamst komt nog. Ik ga nu een fout uit het verleden herstellen." „Wat?" riep Tom Poes verschrikt. „U gaat toch niet weer . . . " Hij zweeg toen hij zag hoe heer Bommel zijn portefeuille trok en een aantal knisperende bankbiljetten aan de verheugde koopman gaf. „Zie daar," sprak heer Bommel, „de schadevergoeding voor het vernielen van uw stalletje, zodat ge weer uw nering in de Dalverse Bocht kunt gaan uitoefenen. Men hoeft niet naar het verleden terug te gaan om fouten te herstellen," vervolgde heer Bommel, toen hij kort daarna met Tom Poes aan een verlaat ontbijt zat. „Daar is het heden voor. Ik kan je niet genoeg wijzen op het leerzame hiervan, jonge vriend. Zelfs ik moest eerst gelouterd worden om dat te beseffen. Als ik het verder had geweten en ik kon het nog eens overdoen, zou ik . . . eh . . . hm." „Hm," zei Tom Poes.

Einde verhaal.